

## Observații Legea privind aprobarea OUG nr.92/2018 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul justiției

### Aspecte generale

La 15 octombrie 2018, Guvernul României a emis OUG nr.92/2018 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul justiției,<sup>1</sup> prin care **au fost amânate, până la data de 1 ianuarie 2020, dispozițiile privind pensionarea timpurie a magistraților, respectiv prevederile referitoare la judecarea apelurilor în complet format din 3 judecători**. S-a luat în considerare faptul că neadoptarea acestor măsuri legislative ar fi de natură să afecteze funcționarea normală a instanțelor judecătorești, să conducă la prelungirea duratei proceselor, cu consecințe grave asupra respectării principiului judecării cauzelor într-un termen rezonabil (optim și previzibil), și, respectiv faptul că, în mod previzibil, acest sistem de pensionare anticipată va avea un impact major asupra funcționării instanțelor judecătorești și a parchetelor, eficienței și calității actului de justiție, generând riscul de scădere substanțială a numărului magistraților în activitate, noua lege reglementând concomitent și creșterea perioadei de formare pentru intrarea în magistratură, precum și a vechimii necesare pentru promovarea la instanțe și parchete. **Practic, dezastrul cu privire la resursele umane a fost amânat pentru 1 an, 2 luni și 15 zile.**

A fost reglementată **participarea reprezentanților societății civile, cu drept de vot, la lucrările Plenului Consiliului Superior al Magistraturii**, însă dispoziția trebuie corelată cu redefinirea atribuțiilor secțiilor pentru judecători și procurori, care au preluat cvasitotalitatea competențelor plenului, așa încât **această participare va fi mai mult simbolică.**

De asemenea, aparent pentru a respecta Avizul Comisiei de la Veneția, **a fost eliminată soluția legislativă privind revocarea din funcția de membru ales al Consiliului Superior al Magistraturii atunci când persoanei în cauză îi este retrasă încrederea** de către majoritatea judecătorilor sau procurorilor, după caz, care funcționează efectiv la instanțele sau parchetele pe care aceasta le reprezintă. **Cu toate acestea, pentru revocare este necesară un fel de *probatio diabolica*, fapt care va determina imposibilitatea utilizării procedurii**, pentru că leagă orice tentativă de revocare de constatarea, de secția corespunzătoare a Consiliului Superior al Magistraturii, pe baza raportului întocmit de Inspekția Judiciară, a faptului că

<sup>1</sup> Publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 874 din 16 octombrie 2018.

persoana în cauză nu și-a îndeplinit sau și-a îndeplinit în mod necorespunzător, în mod grav, repetat și nejustificat, atribuțiile prevăzute de lege.

**Cu privire la toate celelalte aspecte nocive reținute de Avizul Comisiei de la Veneția din 20 octombrie 2018, OUG nr. 92/2018 nu conține vreo prevedere. Dimpotrivă, deși Comisia de la Veneția a sugerat reconsiderarea înființării unei secții speciale pentru anchetarea magistraților, Guvernul a emis OUG nr.90/2018,<sup>2</sup> pentru operaționalizarea acestei secții, nicidecum pentru desființarea sa.**

**Totodată, OUG nr.92/2018 conține dispoziții nou introduse în legislație, fără legătură cu Avizul Comisiei de la Veneția din 20 octombrie 2018. Nici Legea de aprobare nu cupinde aspecte care să pun în aplicare Avizul Comisiei de la Veneția din 20 octombrie 2018.**

- Conform Avizului Comisiei de la Veneția din 20 octombrie 2018, puterea legislativă și puterea executivă din România au obligația **de a regândi imediat sistemul de numire/revocare a procurorilor în funcții de conducere la nivel înalt**, în vederea asigurării condițiilor pentru un proces de numire/revocare neutru și obiectiv, prin menținerea rolului unor autorități, cum sunt Președintele și Consiliul Superior al Magistraturii (CSM), în măsură să contrabalanseze influența Ministrului Justiției. Doamna Laura Codruța Kovesi a fost revocată din funcția de procuror-șef al Direcției Naționale Anticorupție, prin Decretul nr.526/2018 emis de Președintele României, ca urmare a Deciziei nr.358 din 30 mai 2018 a Curții Constituționale. Cât timp un procuror șef poate fi revocat la aprecierea discreționară a unui om politic, fie el și ministru al justiției, nu mai poate fi vorba de vreo independență, fiind creată o influență politică excesivă. Potrivit Anexei IX la Tratatul privind aderarea Republicii Bulgaria și a României la Uniunea Europeană, România s-a obligat să asigure independența efectivă a Direcției Naționale Anticorupție, fapt care este negat prin revocarea procurorilor șefi ai acestei unități de parchet aflată la discreția Ministrului Justiției.

De asemenea, Comisia de la Veneția a sugerat ca, în contextul unei reforme mai ample, principiul independenței să fie adăugat listei principiilor care guvernează activitatea procurorilor.<sup>3</sup>

- Trebuie să fie eliminate limitările propuse cu privire la **libertatea de exprimare a judecătorilor și procurorilor** și să fie revizuite prevederile privind **răspunderea materială a magistraților**, modificând mecanismul de desfășurare a acțiunii în regres.

Prin Avizul nr.934 din 20 octombrie 2018, Comisia de la Veneția, cu privire la libertatea de exprimare a magistraților, a reținut că *"(...) noua obligație impusă judecătorilor și procurorilor români pare nenecesară în cel mai bun caz și periculoasă în cel mai rău caz. Este evident că judecătorii nu ar trebui să facă afirmații defăimătoare cu privire la nicio persoană, nu numai cu privire la puterile statului. A face această precizare prin lege pare inutil. 129. Dimpotrivă, o astfel de precizare pare periculoasă, mai ales că noțiunea de defăimare nu este definită clar, iar această obligație incumbă tocmai celorlalte puteri ale statului. Se deschide astfel calea interpretărilor subiective: ce se înțelege prin „manifestare sau exprimare defăimătoare” aparținând unui magistrat „în exercitarea atribuțiilor”? Care sunt criteriile de evaluare a unei asemenea conduite? Ce înseamnă, în sensul acestei interdicții, noțiunea de „putere”? Se referă aceasta la persoane sau la instituții publice? Care este impactul noii obligații asupra sarcinii CSM de apărare a judecătorilor și procurorilor, prin declarații publice, împotriva presiunile necuvenite provenite din partea altor instituții ale statului?"*

Legiuitorul nu și-a îndeplinit obligația fixată de Curtea Constituțională de a identifica și reglementa acele încălcări ale normelor de drept material sau procesual

<sup>2</sup> Publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 862 din 10 octombrie 2018.

<sup>3</sup> CDL-AD(2014)010, paragraful 185

care se circumscriu noțiunii de eroare judiciară, în sensul considerentelor din Decizia nr. 252/2018, ci a păstrat o definiție generală, de principiu, a erorii judiciare, făcând trimitere la alte reglementări necesare pentru a completa această definiție.

Chiar dacă, în urma punerii de acord a legii cu Decizia nr. 45/2018, legiuitorul a reglementat o procedură prin care nu se declanșează în mod automat acțiunea în regres – menționând că declanșarea acțiunii în regres se realizează după transmiterea unui raport consultativ al Inspecției Judiciare și după „o proprie evaluare” a Ministerului Finanțelor Publice – omisiunea reglementării prin lege a unei proceduri clare prin care să fie realizată această „evaluare proprie” este de natură să creeze impredictibilitate în aplicarea normei.

Acest lucru este evidențiat și în Avizul Comisiei de la Veneția, care arată că nu sunt prevăzute criteriile pentru realizarea evaluării proprii a Ministerului Finanțelor Publice, organ al administrației publice centrale, și că o astfel de instituție exterioară sistemului judiciar nu reprezintă cea mai bună soluție în privința includerii sale în această procedură, acesta neputând avea un rol în evaluarea existenței sau a cauzelor erorilor judiciare. Acestea ar putea fi stabilite prin procedura disciplinară.

• Este necesar ca puterea legislativă și puterea executivă să **anuleze înființarea unei structuri de parchet separate pentru investigarea infracțiunilor comise de judecători și procurori.**

A fost creată Secția pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție, în cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, care va permite redirecționarea a zeci de dosare de mare corupție, aflate pe rolul Direcției Naționale Anticorupție, prin simpla formulare a unor plângeri fictive împotriva unui magistrat, desființând pur și simplu o parte însemnată din activitatea DNA, apreciată constant de Rapoartele MCV.<sup>4</sup>

Cu toate că, prin Decizia nr.33/2018, Curtea Constituțională a respins ca neîntemeiate, criticile de neconstituționalitate referitoare la efectele pe care instituirea acestei noi structuri de parchet le generează asupra competențelor altor structuri deja existente, reglementarea unor norme care țin de statutul procurorului, crearea unui regim discriminatoriu, neîntemeiat pe criterii obiective și raționale, modul de reglementare a instituției procurorului șef al acestei secții sau competența procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție de a soluționa conflictele de competență ivite între structurile Ministerului Public, totuși, prin Avizul din 13 iulie 2018, Comisia de la Veneția a sugerat reconsiderarea înființării unei secții speciale pentru anchetarea magistraților.

Ca alternativă, s-a propus folosirea unor procurori specializați, simultan cu măsuri de salvagardare procedurale eficiente). Comisia de la Veneția a stabilit că ”Folosirea procurorilor specializați în astfel de cazuri [corupție, spălare de bani, trafic de influență etc.] a fost angajată cu succes în multe state. Infracțiunile în cauză sunt specializate și pot fi mai bine investigate și urmărite de personal specializat. În plus, investigarea acestor infracțiuni necesită foarte des persoane cu experiență specială în domenii foarte specifice. Cu condiția ca actele procurorului specializat să facă obiectul unui control judiciar adecvat, aduce multe beneficii și nu există obiecții generale față de

---

<sup>4</sup> În Raportul privind progresele înregistrate de România în cadrul Mecanismului de Cooperare și Verificare din noiembrie 2017, Comisia Europeană arată că „în general, o evaluare pozitivă a progreselor realizate în cadrul obiectivului de referință nr. 3 (combaterea corupției la nivel înalt) se bazează pe o Direcție Națională Anticorupție independentă, care să fie în măsură să își desfășoare activitățile cu toate instrumentele pe care le are la dispoziție și să continue să înregistreze rezultate”. În acest raport se arată că Direcția Națională Anticorupție a continuat să înregistreze rezultate în ciuda faptului că s-a confruntat cu o presiune puternică. Mai mult, Comisia Europeană arată că „în cazul apariției unor presiuni cu efecte negative asupra luptei împotriva corupției, Comisia s-ar putea vedea obligată să reevalueze această concluzie”.

un astfel de sistem.” *CDL-AD (2014)041, Aviz interimar privind proiectul de lege privind Parchetul de Stat al Muntenegrului, par.17, 18 și 23*<sup>5</sup>

Prin Raportul ad hoc privind România (Regula 34) adoptat de Grupul de state împotriva corupției (GRECO), la cea de-a 79-a Reuniune Plenară (Strasbourg, 19-23 martie 2018), s-a indicat faptul că secția pare ca ”o anomalie în actuala structură instituțională, în special datorită (i) faptului că nu au existat date sau evaluări specifice care să demonstreze existența unor probleme structurale în justiție care să justifice o astfel de inițiativă; (ii) din cauza modului în care este desemnată conducerea și a (iii) faptului că această secție nu ar avea la dispoziție anchetatori și instrumente de investigație adecvate, spre deosebire de alte organe de urmărire penală specializate. De asemenea, s-a subliniat faptul că acest organism ar fi supraîncărcat imediat din pricina proiectelor de dispoziții care prevăd transferul imediat al multor cauze de la alte parchete, în timp ce numărul mic de personal nu este corespunzător pentru soluționarea acestora (15 în total conform proiectului de lege). Mai mult decât atât, această nouă secție va urmări infracțiunile, chiar dacă sunt implicate alte persoane, împreună cu magistrații (spre exemplu, funcționari publici, oficiali aleși, oameni de afaceri etc.), în conformitate cu formularea amendamentelor propuse la articolul 88 ind.1 alin.11 din Legea nr.304/2004. Aceasta ar putea conduce la conflicte de competență cu parchetele specializate existente (DNA, DIICOT, parchetele militare), chiar dacă autoritățile amintesc că astfel de conflicte sunt, în mod normal, soluționate de Procurorul General. Mai important, există și temeri că această secție ar putea fi ușor utilizată, în mod abuziv, pentru a se elimina cauzele tratate de parchetele specializate sau pentru a interfera în cauzele importante, sensibile, în cazul în care reclamațiile împotriva unui magistrat au fost depuse incidental în acea cauză, deoarece ar intra automat în competența noii secții (situație în care ar trebui să se ia o decizie de disjungere a cauzei conform normelor generale de procedură penală în materia conexării / disjungerii cauzelor, pentru ca aceasta să rămână la procurorii competenți inițial).”

• Legiuitorul din România va trebui **să renunțe la dispozițiile care prevăd dublarea perioadei de pregătire în cadrul Institutului Național al Magistraturii (la patru ani de la doi ani în prezent).**

În opinia Comisiei de la Veneția, publicată în data de 13 iulie 2018, dublarea perioadei de pregătire în cadrul Institutului Național al Magistraturii, combinată cu alte modificări (precum schimbarea componentei completurilor de judecată, pensionarea anticipată etc.) poate afecta în mod serios „eficiența și calitatea actului de justiție”. Mai mult, blocajul instituțional ce poate fi generat de prevederile amintite afectează chiar înfăptuirea justiției și independența sa, atât în componenta instituțională, ce privește buna funcționare a sistemului judiciar, cât și în componenta sa personală, care se referă la independența judecătorului.

• Prin noile dispoziții, **meritocrația va fi eliminată în magistratură**, spre exemplu, promovarea efectivă la instanțele și parchetele superioare urmând a se face în baza unor criterii subiective, respectiv „evaluarea activității și conduitei din ultimii 3 ani”, la Înalta Curte de Casație și Justiție fiind dublată de un interviu formal susținut în fața Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, eliminându-se probele scrise, cu caracter teoretic și/sau practic și instituindu-se un sistem de control evident al promovărilor. S-a eliminat proba scrisă din cadrul concursului pentru promovarea în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție.

Prin menținerea doar a probei interviului pentru candidați se relativizează standardele profesionale, cu efect asupra calității activității judecătorilor instanței supreme, și este sporită doza de subiectivism. Pe de altă parte, obiectul interviului,

<sup>5</sup> A se vedea pagina web [http://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD\(2014\)041-e](http://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD(2014)041-e) [accesată ultima dată la 27 noiembrie 2018].

astfel cum e prevăzut în art. 52<sup>4</sup> alin. (1) din Legea nr.303/2004, este identic cu cel al verificărilor efectuate de Inspekția Judiciară în procedura prevăzută de Regulamentul privind promovarea în funcțiile de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție. Cu alte cuvinte, toate datele care formează obiect al interviului se regăsesc în Raportul întocmit de inspectorii judiciari cu ocazia verificărilor ce au tocmai acest obiect: „integritatea candidaților și modul în care candidații se raportează la valori precum independența justiției și imparțialitatea judecătorilor, motivația și competențele „umane și sociale ale acestora”.

Inechitatea în reglementarea procedurilor de promovare la instanțele superioare este cu atât mai evidentă cu cât gradul de exigență profesională trebuie să fie direct proporțional cu ierarhia instanțelor de judecată în sistemul judiciar român, fiind necesar ca la instanța supremă să își desfășoare activitatea judecători care au dovedit că dețin cunoștințe teoretice și practice temeinice în specializarea pentru care candidează.

Prin aceste dispoziții se nesocotesc flagrant și actele internaționale care consacră principiile fundamentale privind independența judecătorilor – importanța selecției, pregătirii și a conduitei profesionale a acestora, respectiv a standardelor obiective ce se impun a fi respectate atât la intrarea în profesia de magistrat, cât și la instituirea modalităților de promovare.

Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei a recomandat constant guvernelor statelor membre să adopte sau să consolideze toate măsurile necesare pentru promovarea rolului judecătorilor, în mod individual, dar și al magistraturii, în ansamblu, în vederea promovării independenței acestora, aplicând, în special, următoarele principii: "(...) orice decizie referitoare la cariera profesională a judecătorilor trebuie să se bazeze pe criterii obiective, selecția și promovarea judecătorilor trebuie să se facă după meritele și în funcție de pregătirea profesională, integritatea, competența și eficiența acestora" (a se vedea Comitetul Miniștrilor din cadrul Consiliului Europei, *Recomandarea nr. 94/12 din 13 octombrie 1994, cu privire la independența, eficiența și rolul judecătorilor*)

Orice „criterii obiective” care caută să garanteze că selectarea și cariera judecătorilor se bazează pe merite, ținând cont de pregătirea profesională, integritate, capacitate și eficiență” nu pot fi definite decât în termeni generali. Se urmărește, în primul, rând conferirea unui conținut aspirațiilor generale spre „numirea pe baza de merit” și „obiectivism”, alinierea teoriei la realitate. Standardele obiective se impun nu numai pentru a exclude influențele politice, ci și pentru a preveni riscul apariției favoritismului, conservatorismului și a „nepotismului”, care există în măsura în care numirile sunt făcute într-o manieră nestructurată. Deși experiența profesională corespunzătoare este o condiție importantă pentru promovare, vechimea în muncă, în lumea modernă, nu mai este general acceptată ca principiu dominant de determinare a promovării.

Prin Raportul ad hoc privind România (Regula 34) adoptat de Grupul de state împotriva corupției (GRECO), la cea de-a 79-a Reuniune Plenară (Strasbourg, 19-23 martie 2018), s-au reținut următoarele: *”31. Modificările propuse conțin în continuare o proporție de subiectivitate în procesul de selecție și de luare a deciziilor privind promovările, care prevede o procedură de promovare în două etape, ultima etapă constând într-o evaluare a muncii și comportamentului din ultima perioadă. Amendamentele prevăd, de asemenea, în sarcina CSM să elaboreze și să adopte norme privind procedura de organizare a acestor evaluări, inclusiv numirile la comisia responsabilă și aspectele particulare care trebuie evaluate. GRECO a auzit temeri cu privire la faptul că acest nou sistem ar lăsa mai mult spațiu pentru influențele personale sau politice în deciziile privind cariera, care ar putea avea impact asupra neutralității și integrității sistemului judiciar și că ar fi, astfel, esențial ca CSM să elaboreze norme adecvate pentru a preveni astfel de riscuri, inclusiv criterii clare și obiective pentru a*

ghida viitoarele decizii ale comisiei de selecție. 32. Din cauza riscurilor și incertitudinilor menționate mai sus, GRECO recomandă (i) să se analizeze corespunzător impactul modificărilor asupra viitoarei structuri de personal a instanțelor și parchetelor pentru a fi adoptate măsurile tranzitorii necesare și (ii) regulamentul de aplicare ce urmează a fi adoptat de CSM cu privire la promovarea judecătorilor și procurorilor să reglementeze criteriile adecvate, obiective și clare, care să aibă în vedere calificările și meritele reale ale acestora.”

- **Pensionarea magistraților români va fi posibilă la vârste de 42-43 de ani.**

Modificarea introduce posibilitatea ca această pensionare a judecătorilor sau procurorilor care au între 20 și 25 de ani vechime în magistratură să se poată realiza chiar înainte de împlinirea vârstei de 60 de ani. O pensionare masivă în rândul magistraților<sup>6</sup> conduce, în mod automat, la o supraîncărcare a instanțelor și la blocaje reale ale funcționării sistemului judiciar. Ca atare, reglementările în discuție au un impact direct asupra exercitării dreptului fundamental al accesului la justiție și dreptul cetățenilor la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil, fiind contrare art. 21 din Constituția României (întârzieri în soluționarea dosarelor prin necesitatea repunerii pe rol a cauzelor, urmare a încetării activității unor judecători în fața cărora s-au administrat în mod direct probe sau care au participat la cercetarea judecătorească ori dezbateri, respingerea cauzelor urmare a împlinirii termenelor de prescripție etc.).

În opinia Comisiei de la Veneția s-a arătat că o astfel de modificare reprezintă un pericol real pentru continuarea consolidării luptei anticorupție în România. Cuantumul pensiei calculate pentru judecătorii și procurorii pensionari depășește în prezent cuantumul indemnizației primite de judecătorii și procurorii în funcție, cu până la 30%, mulțumită unor dispoziții fiscale mai favorabile.

- **Introducerea completurilor de judecată de trei judecători (în loc de doi judecători) pentru soluționarea apelurilor, respectiv a completurilor de doi judecători pentru judecarea contestațiilor împotriva hotărârilor pronunțate de judecătorii de drepturi și libertăți și judecătorii de cameră preliminară de la curțile de apel** are un impact direct asupra bunei funcționări a instanțelor și a gradului de încărcare a acestora și presupune o reducere importantă a timpului alocat judecătorilor pentru motivarea hotărârilor, în condițiile în care numărul de judecători de la aceste instanțe rămâne același, ceea ce indirect afectează soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil. În plus, în lipsa unui studiu de impact privind efectul unei astfel de prevederi asupra resurselor umane ale instanțelor și asupra soluționării cauzelor într-un termen rezonabil și mai ales asupra gradului de încărcare al instanțelor, soluția legislativă induce un risc de blocaj la care sunt supuse instanțele judecătorești.

- **Se modifică rolul și atribuțiile stabilite de Constituție pentru Consiliul Superior al Magistraturii, ca organism colegial**, deși rearanjarea rolurilor și atribuțiilor între Plenul CSM și Secțiile CSM conduce la afectarea rolului constituțional al CSM și la depășirea atribuțiilor constituționale specifice Secțiilor, contrar art. 125 alin. (2), art. 133 alin. (1), precum și art. 134 alin. (2) și (4) din Constituția României. Dacă s-ar accepta posibilitatea ca atribuțiile Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, adică ale Consiliului Superior al Magistraturii ca organ colectiv și reprezentativ, să fie

---

<sup>6</sup> A se vedea **Romanian Judges' Forum Association – White paper – Modificările aduse legilor justiției – potențial colaps al magistraturii din România**, studiu disponibil la pagina web <http://www.forumuljudecatorilor.ro/index.php/archives/3137>. Răspunsurile primite de la diverse autorități judiciare se regăsesc la paginile web: <http://www.forumuljudecatorilor.ro/wp-content/uploads/Raspuns-Alina-Palancanu.pdf>; <http://www.forumuljudecatorilor.ro/wp-content/uploads/ICCJ-date-statistice.pdf>; <http://www.forumuljudecatorilor.ro/wp-content/uploads/Raspuns-MJ-DOC-2018-02-27-161342.pdf>; <http://www.forumuljudecatorilor.ro/wp-content/uploads/Raspuns-CSM-4260.pdf>; <http://www.forumuljudecatorilor.ro/wp-content/uploads/Raspuns-CSM-1594.pdf>; <http://www.forumuljudecatorilor.ro/wp-content/uploads/Raspuns-PICJJ-499-2018.pdf>; <http://www.forumuljudecatorilor.ro/wp-content/uploads/Vechime-pest-20-ani.pdf>.



distribuite celor două secții ale Consiliului Superior al Magistraturii, ar însemna că vor funcționa *de facto* două structuri de tip Consiliul Superior al Magistraturii - una pentru judecători și una pentru procurori. Pe de o parte, această soluție legislativă neagă rolul constituțional stabilit de legiuitorul constituant pentru Consiliul Superior al Magistraturii ca unică autoritate constituțională reprezentativă pentru magistrați și, pe de altă parte, ar conduce la accentuarea semnificativă a „corporatismului” decizional al secțiilor, aspect care ar afecta nu numai independența justiției, dar și principiul constituțional al cooperării loiale în cadrul autorității judecătorești, această cooperare loială rezultând din faptul că deciziile care privesc independența autorității judecătorești, cu excepția celor în materie disciplinară, se iau în Plen, cu participarea reprezentanților magistraților, dar și a reprezentanților instituțiilor cu atribuții semnificative în cadrul și cu privire la autoritatea judecătorească (președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curtea de Casație și Justiție și ministrul justiției). Legiuitorul constituant a instituit o autoritate constituțională în sfera autorității judecătorești care exercită colectiv, în ansamblul său, o serie largă de atribuții constituționale și legale, în timp ce secțiile exercită doar acele atribuții pe care Constituția le-a încredințat în mod expres acestora, precum și alte atribuții de natură legală, dar care sunt în strânsă legătură cu rolul constituțional prevăzut în art. 134 alin.(2) din Constituție. În alte sisteme constituționale, unde constituantul a intenționat să marcheze o distincție netă între corpul profesional al judecătorilor și corpul profesional al procurorilor, au fost create chiar prin Legea fundamentală consilii judiciare distincte. În Franța sau Belgia, modelele constituționale tradiționale și pentru România, președinții instanțelor supreme s-au pronunțat în ultimii ani pentru unitatea magistraturii în cadrul aceluiași consiliu.<sup>7</sup>

Chiar dacă aprecierea Comisiei de la Veneția converge spre separarea carierelor în magistratură, singura formă prin care se poate efectua separarea strictă a carierelor judecătorilor și procurorilor, fără riscul declarării neconstituționale a unei astfel de modificări, o reprezintă o revizuire constituțională.

Mai mult, membrii reprezentanți ai societății civile sunt excluși de la marea majoritate a deciziilor, mai ales având în vedere noua repartizarea atribuțiilor între secții, deși Consiliul Superior al Magistraturii este un organ colectiv, care trebuie să funcționeze, ca regulă, iar nu ca excepție, în compunerea tuturor membrilor săi.

• **Reorganizarea Inspecției Judiciare va întări nejustificat atribuțiile inspectorului-șef**, care va numi, dintre inspectorii judiciari, pe cei care vor ocupa funcțiile de conducere (în urma unei simple evaluări a proiectelor de management specifice fiecărui post de conducere), controlând practic selecția inspectorilor judiciari, conducând și controlând activitatea de inspecție și pe cea de cercetare disciplinară, va fi ordonator principal de credite și singurul titular al acțiunii disciplinare. Toate aceste modificări sunt aspecte care indică o relativizare a standardelor profesionale impuse conducerii Inspecției Judiciare, cu consecința eliminării independenței sale operaționale. Această tendință generează efecte negative cu privire la calitatea activității Inspecției Judiciare în domeniul răspunderii magistraților și, pe cale de consecință, este de natură să pună în pericol independența justiției și însuși rolul constituțional al Consiliului Superior al Magistraturii de garant al independenței justiției. Instituirea prin lege a unei dispoziții care, pe de o parte, promovează subiectivismul inspectorului-șef în numirea conducerii Inspecției Judiciare și, pe de altă parte, instituie

---

<sup>7</sup> A se vedea, pentru detalii, Revista Forumul Judecătorilor nr.1/2017, pg.15-16 - <http://www.forumuljudecatorilor.ro/index.php/archives/2706> [consultată ultima dată la 27 noiembrie 2018], precum și pagina [https://www.courdecassation.fr/venements\\_23/derniers\\_evenements\\_6101/magistrature\\_bertrand\\_3704\\_0.html](https://www.courdecassation.fr/venements_23/derniers_evenements_6101/magistrature_bertrand_3704_0.html) [consultată ultima dată la 27 noiembrie 2018].

o dependență totală a tuturor mandatelor de conducere din cadrul Inspecției de mandatul inspectorului-șef constituie o încălcare a principiului asigurării securității raporturilor juridice în exercitarea mandatelor de conducere de către respectivii inspectori judiciari.

**Raportul Comisiei Europene în cadrul MCV, dat publicității la data de 13 noiembrie 2018, impune României 12 recomandări, din care reținem:**

❖ În ceea ce privește obiectivul de referință nr. 1, respectiv **garantarea unui proces judiciar mai transparent și mai eficient**, Comisia Europeană subliniază că mai multe modificări problematice aduse legilor justiției afectează independența magistraților și limitează rolul Consiliului Superior al Magistraturii ca garant al independenței sistemului judiciar, cum ar fi:

- noul sistem de numire și revocare a procurorilor-șefi și rolul ministrului justiției în această procedură;

- limitări cu privire la libertatea de exprimare și de informare, materializată în obligația de abținere a magistraților de la „manifestarea sau exprimarea defăimătoare în raport cu celelalte puteri ale statului”;

- răspunderea materială a magistraților, percepută ca oferind posibilitatea de fi utilizată ca un mijloc de exercitare a unor presiuni asupra magistraților, în condițiile în care oferă Ministerului Finanțelor posibilitatea ca, pe baza propriei evaluări, să lanseze o acțiune în regres împotriva unui magistrat care a comis o eroare judiciară, cu un rol consultativ pentru Inspecția Judiciară. Rolul decisiv în stabilirea acțiunii este acordat Inspecției Judiciare și Ministerului Finanțelor, nu Consiliului Superior al Magistraturii;

- o nouă secție pentru investigarea infracțiunilor comise de magistrați, percepută ca un instrument (suplimentar) pentru a exercita presiuni asupra judecătorilor, în condițiile în care nu a fost clarificată justificarea aplicării unui tratament special în cazul magistraților în comparație cu alți funcționari publici și a fost eludată importanța experienței DNA în investigarea și urmărirea cazurilor de corupție din rândul magistraților;

- revocarea membrilor Consiliului Superior al Magistraturii, printr-o moțiune de cenzură/o petiție din partea instanțelor și a parchetelor, care ar risca să afecteze echilibrul dintre răspunderea și stabilitatea și independența membrilor CSM;

- eliminarea din statutul procurorilor a referinței anterioare la independența acestora, care, cumulat cu alte măsuri și având în vedere contextul politic complex existent în prezent în România, tinde în opinia Comisiei și mai mult să consolideze controlul ierarhic și autoritatea ministrului justiției și implică riscul apariției unor interferențe politice în cauzele penale;

- stimularea pensionării anticipate, coroborat cu perioada de formare sporită pentru intrarea în magistratură este apreciată a crea riscuri serioase de perturbare a gestionării resurselor umane în sistemul judiciar, cu consecințe asupra eficienței și a calității acestuia.

*Comisia Europeană amintește că aceste preocupări au fost deja reflectate în concluziile și recomandările raportului GRECO din martie 2018 și au fost confirmate din nou în concluziile avizului Comisiei de la Veneția din 20 octombrie 2018, care a emis, de asemenea, recomandări pentru ca România să abordeze problemele sus menționate identificate în privința legilor.*

❖ Învederând că, deși în recomandările sale inițiale, precum și în raportul din noiembrie 2017, **MCV a subliniat rolul Comisiei de la Veneția**, care însă a fost sesizată abia în aprilie 2018, iar nu de către autoritățile române, ci de către Adunarea



Parlamentară a Consiliului Europei,<sup>8</sup> avizul acesteia privind modificarea legilor justiției părănd să nu fi avut niciun impact asupra calendarului accelerat al legilor și nefăcând obiectul vreunei dezbateri în Parlament, Comisia Europeană formulează mai multe recomandări, printre care:

- punerea în practică a unui sistem robust și independent de numire a procurorilor de rang înalt, pe baza unor criterii clare și transparente, cu sprijinul Comisiei de la Veneția, care a arătat că impactul deciziei Curții Constituționale din 30 mai 2018 ar putea avea consecințe mai ample asupra statutului procurorilor în general, întărind competențele ministrului justiției în relația cu procurorii, în vreme ce, din contră, ar fi important, mai ales în contextul actual, să fie întărită independența procurorilor și menținut sau sporit rolul instituțiilor, precum Președintele României sau CSM, susceptibile să contrabalanseze influența ministrului, recomandând inclusiv revizuirea prevederilor articolului 132 alin. (1) al Constituției României și modificarea Legii nr. 303/2004, astfel încât avizul CSM să capete caracter obligatoriu;
- implementarea în Codul de conduită pentru parlamentari, în curs de elaborare în Parlament, a unor prevederi clare cu privire la respectul reciproc între instituții și precizarea clară a respectării de către parlamentari și procesul parlamentar a independenței sistemului judiciar;
- încheierea reformei Codului penal și a Codului de procedură penală în această etapă, în acord cu îngrijorarea exprimată de către Comisia de la Veneția în legătură cu faptul că „luate separat, dar mai ales având în vedere efectul lor cumulativ, multe modificări vor afecta grav eficacitatea sistemului de justiție penală din România în combaterea diferitelor infracțiuni, inclusiv a infracțiunilor legate de corupție, a infracțiunilor violente și criminalității organizate”;
- asigurarea de către Guvern și Parlament a unei transparențe totale, a consultării cu autoritățile relevante și cu părțile interesate în cadrul procesului decizional și în activitatea legislativă legat de Codul penal și de Codul de procedură penală, de legile anticorupție, de legile în materie de integritate (incompatibilități, conflicte de interese, avere ilicită), de legile justiției (referitoare la organizarea sistemului justiției), precum și de Codul civil și Codul de procedură civilă, inspirându-se din transparența procesului decizional pusă în practică de Guvern în 2016;
- adoptarea unor criterii obiective pentru luarea și motivarea deciziilor de ridicare a imunității parlamentarilor, pentru a se asigura faptul că imunitatea nu este folosită cu scopul de a se evita cercetarea și urmărirea penală a infracțiunilor de corupție
- elaborarea de către CSM a unui program colectiv pentru mandatul său, care să includă măsuri de promovare a transparenței și a responsabilizării, o strategie orientată către exterior, cu reuniuni deschise periodice cu adunările judecătoreștilor și procurorilor la toate nivelurile, precum și cu societatea civilă și cu organizațiile profesionale

### **Respectarea obligațiilor asumate de Statul român în cadrul Uniunii Europene și al Consiliului Europei**

Prin Decizia nr. 2 din 11 ianuarie 2012, Curtea Constituțională a României a apreciat că poziția de membru al Uniunii Europene „**impune statului român obligația**

---

<sup>8</sup> Forumul Judecătorilor din România a solicitat constant autorităților române sesizarea Comisiei de la Veneția. Cum acest lucru nu s-a realizat, Forumul Judecătorilor din România s-a adresat Adunării Parlamentare a Consiliului Europei, la data de 11 martie 2018, cererea determinând sesizarea Comisiei de la Veneția. Pentru detalii, a se vedea pagina web <http://www.forumuljudecatorilor.ro/index.php/archives/3168> [accesată ultima dată la 27 noiembrie 2018].

**de a aplica acest mecanism și a da curs recomandărilor stabilite în acest cadru, în conformitate cu dispozițiile art. 148 alin. (4) din Constituție, potrivit cărora Parlamentul, Președintele României, Guvernul și autoritatea judecătorească garantează aducerea la îndeplinire a obligațiilor rezultate din actele aderării și din prevederile alineatului (2)”.**

Chiar în contextul circumstanțierii acestei interpretări, prin Decizia nr.104 din 6 martie 2018, Curtea Constituțională, dacă în mod real ar fi dorit o abordare în antiteză, trebuia în prealabil să formuleze o trimitere preliminară la Curtea de Justiție a Uniunii Europene, în privința efectelor Deciziei 2006/928/CE a Comisiei Europene din 13 decembrie 2006, respectiv pentru ”deslușirea conținutului, caracterului și întinderii temporale și dacă acestea se circumscriu celor prevăzute în Tratatul de aderare, implicit prin Legea nr.157/2005, care face parte din ordinea normativă internă”.

**De asemenea, potrivit art.11 din Constituția României, Statul român se obligă să îndeplinească întocmai și cu bună-credință obligațiile ce-i revin din tratatele la care este parte. Tratatele ratificate de Parlament, potrivit legii, fac parte din dreptul intern.**

România a aderat la Consiliul Europei (CE) ca urmare a deciziei de la 4 octombrie 1993, formulată prin Rezoluția nr. 37/1993 a Comitetului de Miniștri al CE. Aderarea la CE, organizație fondată pe principiile respectului pentru drepturile și libertățile fundamentale ale omului, pentru valorile democrației și ale statului de drept, a constituit o etapă obligatorie în promovarea demersurilor României de aderare la Uniunea Europeană (UE) și la Organizația Tratatului Nord-Atlantic (NATO).

Comisia de la Veneția reprezintă un organ consultativ al Consiliului Europei în chestiuni constituționale, fiind recunoscută pe plan internațional drept o instanță de reflectare independentă, care contribuie, în egală măsură, la diseminarea și dezvoltarea patrimoniului constituțional comun, jucând un rol unic în acordarea promptă a unor soluții constituționale pentru statele în tranziție, conform standardelor și bunelor practici în domeniu.

**Executarea obligațiilor internaționale care rezultă dintr-un tratat în vigoare pentru un anumit stat revine tuturor autorităților statale.** Dacă dispozițiile constituționale contravin tratatului, care face deja parte din ordinea juridică națională, revine tuturor autorităților statului obligația de a găsi soluții adecvate pentru a concilia acele prevederi ale tratatului cu Constituția (spre exemplu, prin interpretare sau chiar prin revizuirea Constituției), altfel responsabilitatea internațională a statului va fi angajată, cu toate consecințele care decurg din aceasta, inclusiv sancțiuni (*a se vedea Comisia de la Veneția, Avizul interimar privind amendamentele la Legea constituțională federală privind Curtea Constituțională a Federației Ruse, par.47, CDL-AD (2016) 005*).

Totodată, prin OG nr.46/1999 a fost aprobată participarea României la Grupul de state împotriva corupției (GRECO), instituit prin Rezoluția Consiliului Europei nr.(99)5 din 1 mai 1999, deoarece fenomenul corupției reprezenta și reprezintă în continuare o amenințare serioasă împotriva statului de drept, democrației, drepturilor omului, echității și justiției sociale, împiedicând dezvoltarea economică, punând în pericol stabilitatea instituțiilor democratice și bazele morale ale societății.

**GRECO veghează la punerea în practică a angajamentelor statele membre de a-și uni eforturile, de a-și împărtăși experiențele și de a acționa împreună în acest domeniu, prin intermediul unui proces dinamic de evaluare și presiune reciprocă. Rapoartele de evaluare sunt întocmai respectate de statele membre, în cadrul cooperării loiale și al evaluării reciproce dintre acestea.** Spre exemplu, Curtea Constituțională a României face referire (Decizia nr.138/2008) la rapoartele GRECO în motivarea respingerii unor critici de neconstituționalitate. De asemenea, deseori, Parlamentul României a legiferat în dorința respectării concluziilor raportorilor GRECO. Inclusiv modificările aduse legilor justiției au avut un astfel de fundament,

Comisia Specială Comună fiind creată și pentru ”punerea în acord a rapoartelor GRECO cu prevederile Codului penal și Codului de procedură penală (Raportul de evaluare a României privind incriminările, 3 decembrie 2010, pct. 23, 24, 111, 112; Raportul de conformitate privind România, 7 decembrie 2012, Regretul efectiv, caracterul total automat și obligatoriu al clauzei de nepedepsire a denunțatorului, pct. 34, 37-42; Al doilea raport de conformitate a României, 12 decembrie 2014, pct. 35-37, 40, 41), așa cum reiese din Hotărârea nr. 69/2017 privind constituirea Comisiei speciale comune a Camerei Deputaților și Senatului pentru sistematizarea, unificarea și asigurarea stabilității legislative în domeniul justiției.

## Aspecte intrinseci de nconstituționalitate



**Art.39 alin.(5) din Legea nr.303/2004, în forma modificată prin Legea privind aprobarea OUG nr.92/2018, pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul justiției încalcă prevederile art.16 alin.(1), art.133 alin.(1) și art.134 alin.(4) din Constituție.**

Constituirea comisiilor de evaluare a judecătorilor de la Înalta Curte de Casație și Justiție și a procurorilor de la PICCJ este realizată din 3 judecători, cu grad cel puțin de curte de apel, respectiv din 3 procurori, cu grad cel puțin de tribunal, așadar nici măcar de secțiile de resort ale CSM. Un astfel de artificiu ignoră competența Plenul CSM și a secțiilor ca întreg, creând norme de favoare pentru anumiți judecători sau procurori membri, care primesc discriminatoriu competențe speciale în raport cu alți membri ai CSM, ce devin practic membri de rangul doi, insignifianți, deși reprezintă mii de judecători sau procurori de la judecătoria sau tribunale respectiv parchetele de pe lângă judecătorii. Desemnarea acestor 3 judecători, respectiv 3 procurori, de secțiile CSM încalcă principiul funcționării CSM ca un întreg, inclusiv reprezentarea societății civile, care nu are drept de vot.

Curtea Constituțională a precizat, prin **Decizia nr.331 din 3 aprilie 2007 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.29 alin.(7), art.35 raportat la art.27 alin.(3) și art.35 lit.f) din Legea nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii și art.52 alin.(1) din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor**, că dispozițiile art.35 raportate la dispozițiile art.27 alin.(3) din Legea nr.317/2004 dau expresie atribuțiilor Consiliului Superior al Magistraturii, așa cum au fost acestea reglementate prin art.134 din Legea fundamentală.

Constituția prevede în mod expres doar pentru atribuția referitoare la îndeplinirea rolului de instanță de judecată **în domeniul răspunderii disciplinare** a judecătorilor și a procurorilor că realizarea acesteia se face de Consiliu **prin secțiile sale** (art. 134 alin. 2). O astfel de precizare lipsește însă din cuprinsul articolului art. 134 alin. (1) și (4) din Constituție. Aceste dispoziții statuează rolul Consiliului Superior al Magistraturii ca întreg, respectiv în Plenul său, în ce privește adoptarea hotărârilor, în general (atât pentru propunerea către Președintele României a numirii în funcție a judecătorilor și a procurorilor, cu excepția celor stagiați, în condițiile legii, cât și pentru alte atribuții stabilite prin legea sa organică, în realizarea rolului său de garant al independenței justiției).

Separarea competențelor decizionale referitor la cariera magistraților nu ar trebui să afecteze rolul Consiliului Superior al Magistraturii care, în componența sa plenară,

reprezintă garantul independenței justiției potrivit art. 133 alin. (1) din Constituția României. **Prin urmare, toate atribuțiile CSM care privesc aspectele generale și comune ale carierei magistraților și organizarea instanțelor și a parchetelor revin exclusiv competenței Plenului CSM.**

Faptul că există secții separate în privința judecătorilor sau a procurorilor nu implică faptul ca hotărârile pronunțate de aceste secții să fie definitive ori plângerile împotriva lor să fie soluționate tot de fiecare secție în cauză. **Arhitectura constituțională a Consiliului Superior al Magistraturii, organ colegial, implică atacarea la Plen a hotărârilor fiecărei secții (cu excepția hotărârilor secțiilor disciplinare, tot ca urmare a excepției consacrată printr-un text constituțional).**

Singura formă prin care se poate efectua separarea strictă a carierelor judecătorilor și procurorilor, fără riscul declarării neconstituționale a unei astfel de modificări, o reprezintă o revizuire constituțională. În Franța sau Belgia, modelele constituționale tradiționale și pentru România, președinții instanțelor supreme s-au pronunțat recent pentru unitatea magistraturii în cadrul aceluiași consiliu.<sup>9</sup>

Art. 125 alin. (2) din Constituție stabilește că „*Propunerile de numire, precum și promovarea, transferarea și sancționarea judecătorilor sunt de competența Consiliului Superior al Magistraturii, în condițiile legii sale organice.*” Așadar, legiuitorul constituant a prevăzut competența C.S.M. în componența sa plenară, doar condițiile fiind cele stabilite prin legea sa organică. Sintagma „*în condițiile legii*” presupune faptul că Legea fundamentală lasă posibilitatea legiuitorului organic să detalieze procedurile în vederea realizării acestor atribuții, nu să transfere înseși atribuțiile privind cariera magistraților din competența C.S.M. ca organism colegial în competența secțiilor C.S.M.

**Chiar dacă aprecierea Comisiei de la Venetia converge spre separarea carierelor în magistratură, singura formă prin care se poate efectua separarea strictă a carierelor judecătorilor și procurorilor, fără riscul declarării neconstituționale a unei astfel de modificări, o reprezintă o revizuire constituțională.** Cu toate acestea, în Franța sau Belgia, modelele constituționale tradiționale și pentru România, președinții instanțelor supreme s-au pronunțat recent pentru unitatea magistraturii în cadrul aceluiași consiliu.<sup>10</sup>

**Așadar, prin lege organică nu se pot modifica rolul și atribuțiile stabilite de Constituție pentru C.S.M. ca organism colegial, respectiv pentru secțiile sale, ca structuri cu atribuții în domeniul răspunderii disciplinare. Cel mult, se pot stabili doar pentru C.S.M. ca organism colegial alte atribuții pentru realizarea rolului de garant al independenței justiției. Rearanjarea rolurilor și atribuțiilor între Plenul C.S.M. și Secțiile C.S.M. conduce la afectarea rolului constituțional al C.S.M. și la depășirea atribuțiilor constituționale specifice Secțiilor, contrar art. 125 alin. (2), art. 133 alin. (1), precum și art. 134 alin. (2) și (4) din Constituție.**

Pentru a decela competențele constituționale ale celor două secții ale Consiliului Superior al Magistraturii prin raportare la rolul constituțional general al Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, trebuie interpretate dispozițiile art. 133 alin. (2) lit. a) și ale art. 134 alin. (2) din Legea fundamentală. Analiza coroborată a celor două texte constituționale relevă faptul că cele două secții ale Consiliului Superior al

<sup>9</sup> A se vedea, pentru detalii, Revista Forumul Judecătorilor nr.1/2017, pg.15-16 - <http://www.forumuljudecatorilor.ro/index.php/archives/2706> [consultată ultima dată la 27 noiembrie 2017], precum și pagina web [https://www.courdecassation.fr/venements\\_23/derniers\\_evenements\\_6101/magistrature\\_bertrand\\_3704\\_0.html](https://www.courdecassation.fr/venements_23/derniers_evenements_6101/magistrature_bertrand_3704_0.html) [consultată ultima dată la 27 noiembrie 2017].

<sup>10</sup> A se vedea, pentru detalii, Revista Forumul Judecătorilor nr.1/2017, pg.15-16 - <http://www.forumuljudecatorilor.ro/index.php/archives/2706> [consultată ultima dată la 27 noiembrie 2018], precum și pagina web [https://www.courdecassation.fr/venements\\_23/derniers\\_evenements\\_6101/magistrature\\_bertrand\\_3704\\_0.html](https://www.courdecassation.fr/venements_23/derniers_evenements_6101/magistrature_bertrand_3704_0.html) [consultată ultima dată la 27 noiembrie 2018].

Magistraturii nu se compun din toți membrii CSM, ci exclusiv din cei 14 membri aleși în adunările generale ale magistraților și validați de Senat. Nouă judecători fac parte din Secția pentru Judecători și cinci procurori fac parte din Secția pentru procurori. Modul de constituire a secțiilor reflectă rolul constituțional al acestora, astfel cum este reglementat în art. 134 alin. (2) din Constituția României, potrivit căruia Consiliul Superior al Magistraturii îndeplinește rolul de instanță de judecată în domeniul răspunderii disciplinare a judecătorilor și procurorilor, prin secțiile sale, potrivit procedurii stabilite prin legea sa organică.

**Rezultă, așadar, că legiuitorul constituant a stabilit în mod neechivoc faptul că rolul secțiilor din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii vizează exclusiv domeniul răspunderii disciplinare a magistraților, ca element specific, particular, al rolului general al Consiliului Superior al Magistraturii care, în ansamblul său, este garantul independenței justiției.** Acesta este și motivul pentru care atunci când a utilizat sintagma *Consiliul Superior al Magistraturii* legiuitorul constituant a avut în vedere Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, în timp ce atunci când a reglementat răspunderea disciplinară a magistraților (și judecători și procurori) a trimis *expressis verbis* la secțiile Consiliului Superior al Magistraturii. Competența specială în materie disciplinară a secțiilor reprezintă o garanție semnificativă pentru asigurarea de către Consiliul Superior al Magistraturii a rolului său de garant al independenței justiției, întrucât stabilește faptul că judecătorii și procurorii vor fi judecați în materie disciplinară fără nicio influență externă, exclusiv de către proprii reprezentanți aleși, fără ca la aceste decizii să poată participa ceilalți membri ai Consiliului Superior al Magistraturii (reprezentanții societății civile, ministrul justiției, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție și procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curtea de Casație și Justiție).

**Așadar, atât timp cât Constituția României a prevăzut o competență generală pentru Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, ca organ colegial și reprezentativ, și doar o competență de atribuire pentru secțiile sale, nu se poate admite ca, prin lege organică, atribuțiile stabilite la nivel constituțional pentru a fi exercitate de Plen să fie exercitate de către secții și nici ca secțiile Consiliului Superior al Magistraturii să primească alte atribuții care fie sunt contrare, fie depășesc rolul lor constituțional stabilit în art. 134 alin. (2) din Constituție.**

Dacă s-ar accepta posibilitatea ca atribuțiile Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, deci ale Consiliului Superior al Magistraturii ca organ colectiv și reprezentativ, să fie distribuite celor două secții ale Consiliului Superior al Magistraturii, ar însemna că vor funcționa *de facto* două structuri de tip Consiliul Superior al Magistraturii - una pentru judecători și una pentru procurori. Pe de o parte, această soluție legislativă ar nega rolul constituțional stabilit de către legiuitorul constituant pentru Consiliul Superior al Magistraturii ca unică autoritate constituțională reprezentativă pentru magistrați și, pe de altă parte, ar conduce la accentuarea semnificativă a „corporatismului” decizional al secțiilor, aspect care ar afecta nu numai independența justiției, dar și principiul constituțional al cooperării loiale în cadrul autorității judecătorești, această cooperare loială rezultând din faptul că deciziile care privesc independența autorității judecătorești, cu excepția celor în materie disciplinară, se iau în Plen, cu participarea reprezentanților magistraților, dar și a reprezentanților instituțiilor cu atribuții semnificative în cadrul și cu privire la autoritatea judecătorească (președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curtea de Casație și Justiție și ministrul justiției).

Din dispozițiile constituționale care stabilesc rolul și atribuțiile Consiliului Superior al Magistraturii, ținând cont de caracterul colegial și reprezentativ al acestei autorități constituționale, precum și de rolul constituțional al secțiilor Consiliului Superior al Magistraturii rezultă că legiuitorul constituant a instituit o autoritate constituțională în

sfera autorității judecătorești care exercită colectiv, în ansamblul său, o serie largă de atribuții constituționale și legale, în timp ce secțiile exercită doar acele atribuții pe care Constituția le-a încredințat în mod expres acestora, precum și alte atribuții de natură legală, dar care sunt în strânsă legătură cu rolul constituțional prevăzut în art. 134 alin. (2) din Constituție. **În alte sisteme constituționale, unde constituantul a intenționat să marcheze o distincție netă între corpul profesional al judecătorilor și corpul profesional al procurorilor, au fost create chiar prin Legea fundamentală consilii judiciare distincte.**

De asemenea, prin Avizul nr.934 din 13 iulie 2018, CDL-PI(2018)007, Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept a Consiliului Europei (Comisia de la Veneția) a reținut mai multe aspecte cu privire la **rolul reprezentanților societății civile, membri ai CSM:**

*„136. Atât potrivit legii în vigoare, cât și propunerii de lege, reprezentanții societății civile membri ai CSM doar „participă”, fără drept de vot, la ședințele plenului. Propunerea de modificare stipulează clar că acești reprezentanți „nu participă” la ședințele secțiilor și descrie în mod exhaustiv îndatoririle acestora: de a informa organizațiile din societatea civilă cu privire la activitatea CSM și de a le consulta în legătură demersurile care ar trebui întreprinse de CSM pentru îmbunătățirea funcționării instituțiilor judiciare; de a monitoriza respectarea de către CSM a obligațiilor de transparență, acces la informații de interes public și soluționarea petițiilor de la societatea civilă (alineatul 6 al noului articol 54 al Legii nr.317/2004). Ceea ce înseamnă că practic reprezentanții societății civile nu pot vota nicio decizie a Consiliului.*

*137. După cum a menționat Comisia de la Veneția în numeroase ocazii, pentru a evita percepția de corporatism cu privire la consiliile judiciare, este important ca aceste consilii să includă în lucrările lor persoane din afara sistemului judiciar. În avizul său din anul 2014 referitor la România și consecventă cu opinia sa, Comisia a afirmat: „un consiliu judiciar autonom care garantează independența justiției nu înseamnă că judecătorii se pot auto-guverna. Gestionarea organizării administrative a sistemului judiciar nu trebuie neapărat să aparțină în întregime judecătorilor. În fapt, de regulă, în componența Consiliului este preconizată prezența unor membri care nu fac parte din sistemul judiciar, care reprezintă alte puteri ale statului sau segmentele academice sau profesionale ale societății. Această reprezentare este justificată întrucât obiectivele Consiliului sunt legate nu numai de interesele membrilor sistemului judiciar, ci în special de interesul general. Controlul calității și imparțialității justiției este un rol care depășește interesele unui judecător sau altul. Calitatea acestui control exercitat de Consiliu va duce la creșterea încrederii cetățenilor în justiție”*

**138. Această condiție nu poate fi considerată îndeplinită dacă legea prevede că membrii CSM care nu provin din sistemul judiciar (sunt doar doi dintr-un total de 19 membri) nu vor lua parte la adoptarea cel puțin a unei părți din decizii, de interes mai general, luate de CSM. Rolul limitat acordat reprezentanților societății civile în activitatea CSM nu pare a fi o soluție adecvată și ar trebui regândită.”**

Cum spuneam anterior, Secțiile Consiliului Superior al Magistraturii pentru judecători și procurori primesc o serie de atribuții noi ca urmare a modificărilor operate în legile de modificare și completare a Legii nr. 303/2004 și a Legii nr.304/2004, precum și o serie de atribuții în domeniul carierei magistraților, care aparțineau Plenului Consiliului Superior al Magistraturii.

”Este important ca sistemul de evaluare să nu fie nici folosit, nici considerat a fi folosit ca un mecanism de subordonare sau influențare a judecătorilor.”





**Sintagma "promovarea pe loc" din art.44 și 46 din Legea nr.303/2004 din Legea nr.303/2004, în forma modificată prin Legea privind aprobarea OUG nr.92/2018, încalcă prevederile art.1 alin.(3) și (5) și art.147 alin.(4) din Constituție.**

**Varianta examenelor de promovare în funcții de execuție propusă prin modificările aduse OUG nr.92/2018 transformă examenul de promovare pe loc într-unul prealabil și necesar pentru promovarea efectivă. O astfel de modificare încalcă jurisprudența Curții Constituționale.**

Astfel, potrivit Deciziei nr.413 din 19 iunie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.45 teza finală din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.897 din 24.10.2018, "promovarea în funcție a judecătorilor este strâns legată de nivelul instanței judecătorești la care aceștia funcționează. Astfel, în materie de promovare pe funcții de execuție, regula este aceea a promovării efective, în sensul că un judecător care funcționează la judecătoria sau tribunal, așadar cu grad profesional aferent acestora, pentru a funcționa la o instanță judecătorească imediat superioară în grad trebuie să candideze și să promoveze concursul pe post și, ca urmare a obținerii postului, dobândește gradul profesional superior aferent tribunalului sau curții de apel. **Este de observat că însuși legiuitorul folosește noțiunea de promovare în funcție, iar odată ce judecătorul a promovat, dobândește rangul și celelalte drepturi aferente acesteia. Prin urmare, gradul profesional este un element component al funcției, și nu invers.**

**23. De la această regulă, legiuitorul, pentru asigurarea funcționalității și buneii administrări a sistemului instanțelor judecătorești, a reglementat o excepție, și anume promovarea pe loc, văzută ca un mecanism care asigură, la nevoie, completarea funcțiilor rămase vacante la nivelul tribunalului sau curții de apel. Acest mecanism presupune dobândirea gradului profesional superior aferent tribunalului sau curții de apel, fără a funcționa efectiv la instanța judecătorească corespunzătoare. Este o derogare de la situația premisă care leagă gradul profesional de funcția exercitată la o instanță judecătorească de un anumit nivel și permite obținerea gradului profesional distinct de funcția respectivă. Această excepție este justificată de menținerea funcționării instanțelor judecătorești de nivel superior în cazul vacanței unor funcții la nivelul acestora, de necesitatea ocupării posturilor neocupate ca urmare a unor ieșiri individuale din sistemul instanțelor judecătorești. Se constituie astfel un corp de rezervă care poate răspunde imediat, permanent și continuu necesităților și provocărilor determinate de fluctuațiile de personal din cadrul instanțelor judecătorești. Prin urmare, schema de personal a instanțelor judecătorești nu poate fi concepută fără acest corp de rezervă, ale cărui dimensiuni le stabilește Consiliul Superior al Magistraturii. O asemenea competență a Consiliului Superior al Magistraturii derivă din prevederile art.125 alin.(2) din Constituție, potrivit cărora propunerile de numire, precum și promovarea, transferarea și sancționarea judecătorilor sunt de competența Consiliului Superior al Magistraturii, în condițiile legii sale organice.**

<sup>11</sup> A se vedea pagina web [http://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD\(2013\)015-e](http://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD(2013)015-e) [accesată ultima dată la 27 noiembrie 2018].



**24. Această excepție de la regulă nu poate fi generalizată în sensul dorit de autorii excepției de neconstituționalitate. S-ar ajunge la situația în care toți judecătorii ar dobândi per absurdum grad profesional de curte de apel și ar continua să funcționeze la judecătorii sau tribunale, ceea ce ar echivala cu o denaturare a sistemului de promovări pe funcții de execuție. S-ar ajunge la o promovare în grade profesionale, și nu în funcții de execuție. Or, funcția de judecător la o instanță judecătorească de un anumit nivel este cea care conferă gradul profesional corespunzător.”**

**Prin urmare, promovarea pe loc reprezintă o excepție, nu poate deveni o regulă, nici măcar o treaptă necesară pentru promovarea efectivă, promovarea fiind în funcții de execuție, iar nu în grade profesionale.**



**Art.52 ind.5 din Legea nr.303/2004, în forma modificată prin Legea privind aprobarea OUG nr.92/2018, încalcă prevederile art.11 și art.148 alin.(4) din Constituție, pentru că face corp comun cu art.52 ind.1 și următoarele.**

Prin intervenția legislativă asupra art. 52<sup>1</sup> alin. (2) lit. c), respectiv prin eliminarea „probei scrise, cu caracter practic” și menținerea doar a unei probe a interviului – art. 52<sup>1</sup> alin. (2) lit. b) – în vederea promovării în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție, legiuitorul a eliminat o garanție a derulării unui concurs într-un mod cât mai obiectiv, care să asigure promovarea la instanța supremă a judecătorilor cu un înalt nivel de pregătire profesională. Prin menținerea doar a probei interviului pentru candidați se relativizează standardele profesionale, cu efect asupra calității activității judecătorilor instanței supreme, este sporită doza de subiectivism și, în același timp, se creează discriminări între promovările în funcții de execuție la celelalte instanțe și cele la Înalta Curte de Casație și Justiție.

Pe de altă parte, obiectul interviului, astfel cum e prevăzut în art. 52<sup>4</sup> alin. (1), este identic cu cel al verificărilor efectuate de către Inspekția Judiciară în procedura prevăzută de Regulamentul privind promovarea în funcțiile de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție. Cu alte cuvinte, toate datele care formează obiect al interviului se regăsesc în Raportul întocmit de către inspectorii judiciari cu ocazia verificărilor ce au tocmai acest obiect: „integritatea candidaților și modul în care candidații se raportează la valori precum independența justiției și imparțialitatea judecătorilor, motivația și competențele „umane și sociale ale acestora”.

Inechitatea în reglementarea procedurilor de promovare la instanțele superioare este cu atât mai evidentă cu cât gradul de exigență profesională trebuie să fie direct proporțional cu ierarhia instanțelor de judecată în sistemul judiciar român, fiind necesar ca la instanța supremă să își desfășoare activitatea judecători care au dovedit că dețin cunoștințe teoretice și practice temeinice în specializarea pentru care candidează. Tratatul diferențiat aplicat de legiuitor, nejustificat obiectiv și rațional este unul contrar art. 16 alin. (1) din Constituție.

**Prin aceste dispoziții se nesocotesc flagrant și actele internaționale care consacră principiile fundamentale privind independența judecătorilor – importanța selecției, pregătirii și a conduitei profesionale a acestora, respectiv a standardelor obiective ce se impun a fi respectate atât la intrarea în profesia de magistrat, cât și la instituirea modalităților de promovare.**

**Recrutarea judecătorilor și procurorilor trebuie să fie efectuată exclusiv pe bază de concurs – a se vedea concluziile Raportului Comisiei Europene din 4 februarie 2008, recomandările Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei și ale Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni. Comisia Europeană a constatat că**

jumătate din recrutările în sistemul judiciar au urmat o procedură *ad-hoc* pentru a asigura ocuparea rapidă a posturilor vacante existente, pe bază de interviuri și experiența în muncă, fără a controla calificările sau pregătirea noului magistrat.

Potrivit *Principiilor Fundamentale privind Independența Judecătorilor*, adoptate de Congresul al VII-lea al Națiunilor Unite, aprobate prin rezoluțiile Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite nr. 40/32 din 29 noiembrie 1985 și 40/146 din 13 decembrie 1985, „cei selectați pentru funcțiile de judecător vor fi persoane integre și competente, având pregătire adecvată sau calificare juridică. Orice metodă de selecție și de promovare a judecătorilor/procurorilor va fi elaborată astfel încât să nu permită numirile pe motive necorespunzătoare” (pct. 10). De asemenea, la pct. 13 se prevede că „promovarea judecătorilor, oriunde există un astfel de sistem, trebuie să aibă la bază factori obiectivi, în special calificarea profesională, integritatea și experiența.”

Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei a recomandat guvernelor statelor membre să adopte sau să consolideze toate măsurile necesare pentru promovarea rolului judecătorilor, în mod individual, dar și al magistraturii, în ansamblu, în vederea promovării independenței acestora, aplicând, în special, următoarele principii: (...) I.2.c. „orice decizie referitoare la cariera profesională a judecătorilor trebuie să se bazeze pe criterii obiective, selecția și promovarea judecătorilor trebuie să se facă după meritele și în funcție de pregătirea profesională, integritatea, competența și eficiența acestora”. (*Recomandarea nr. (94)/12 din 13 octombrie 1994, cu privire la independența, eficiența și rolul judecătorilor*)

Orice „criterii obiective” care caută să garanteze că selectarea și cariera judecătorilor se bazează pe merite, ținând cont de pregătirea profesională, integritate, capacitate și eficiență” nu pot fi definite decât în termeni generali. Se urmărește în primul rând conferirea unui conținut aspirațiilor generale spre „numirea pe baza de merit” și „obiectivism”, alinierea teoriei la realitate. Standardele obiective se impun nu numai pentru a exclude influențele politice, și pentru a preveni riscul apariției favoritismului, conservatorismului și a „nepotismului”, care există în măsura în care numirile sunt făcute într-o maniera nestructurată. Deși experiența profesională corespunzătoare este o condiție importantă pentru promovare, vechimea în muncă, în lumea modernă, nu mai este general acceptată ca principiu dominant de determinare a promovării.

Prin *Decizia nr.556 din 29 aprilie 2010 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor articolului unic din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.46/2008 pentru modificarea art.33 din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, publicată în Monitorul Oficial nr.406 din 18.06.2010*, Curtea Constituțională a stabilit că împrejurarea că prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.46/2008 s-au abrogat dispozițiile de lege ce reglementau posibilitatea de a fi numit în funcția de judecător sau procuror, fără concurs, nu este de natură a îngreuna dreptul la muncă sau alegerea profesiei, drepturi fundamentale garantate de art.41 alin.(1) din Constituție, întrucât legiuitorul are atât competența de a reglementa condițiile pentru ocuparea unor funcții sau exercitarea unor profesii, cât și competența de a le modifica sau abroga. În cazul Ordonanței de urgență a Guvernului nr.46/2008, legiuitorul delegat în baza art.115 alin.(4) din Constituție a apreciat că posibilitatea accesului în magistratură doar pe baza unui interviu nu oferă suficiente garanții privind capacitatea profesională a viitorilor magistrați și nu garantează asigurarea calității actului de justiție, astfel încât se impune obligativitatea promovării unui examen pentru intrarea în magistratură.

Prin Raportul ad hoc privind România (Regula 34) adoptat de Grupul de state împotriva corupției (GRECO), la cea de-a 79-a Reuniune Plenară (Strasbourg, 19-23 martie 2018), s-au reținut următoarele:

*”31. Modificările propuse conțin în continuare o proporție de subiectivitate în procesul de selecție și de luare a deciziilor privind promovările, care prevede o procedură de promovare în două etape, ultima etapă constând într-o evaluare a muncii și comportamentului din ultima perioadă. Amendamentele prevăd, de asemenea, în sarcina CSM să elaboreze și să adopte norme privind procedura de organizare a acestor evaluări, inclusiv numirile la comisia responsabilă și aspectele particulare care trebuie evaluate. GET a auzit temeri cu privire la faptul că acest nou sistem ar lăsa mai mult spațiu pentru influențele personale sau politice în deciziile privind cariera, care ar putea avea impact asupra neutralității și integrității sistemului judiciar și că ar fi, astfel, esențial ca CSM să elaboreze norme adecvate pentru a preveni astfel de riscuri, inclusiv criterii clare și obiective pentru a ghida viitoarele decizii ale comisiei de selecție.*

*32. Din cauza riscurilor și incertitudinilor menționate mai sus, GRECO recomandă (i) să se analizeze corespunzător impactul modificărilor asupra viitoarei structuri de personal a instanțelor și parchetelor pentru a fi adoptate măsurile tranzitorii necesare și (ii) regulamentul de aplicare ce urmează a fi adoptat de CSM cu privire la promovarea judecătorilor și procurorilor să reglementeze criterii adecvate, obiective și clare, care să aibă în vedere calificările și meritele reale ale acestora.”*



**Art.65 alin.(1) lit.i din Legea nr.303/2004, în forma modificată prin Legea privind aprobarea OUG nr.92/2018, încalcă prevederile art.1 alin.(5) și art.125 alin.(1) din Constituție, sintagma ”buna reputație” nefiind clară și precisă și generând impredictibilitate prin imposibilitatea aplicării concrete.**

În acest sens, Curtea Constituțională a reținut: „O funcție publică prevăzută prin Constituție, precum cea de judecător/procuror, presupune reglementarea unui statut bine definit, fără elemente de subiectivitate și arbitrar. Un asemenea statut se caracterizează prin reglementarea riguroasă a carierei, a drepturilor și îndatoririlor, a răspunderii judecătorilor/procurorilor, toate având ca finalitate exercitarea în condiții optime a funcției publice. Mai mult, o funcție publică este instituită tocmai pentru a fi exercitată constant și continuu” (Decizia CCR nr. 45/2018 par. 183).

Formularea cu o suficientă precizie a actului normativ permite persoanelor interesate să prevadă într-o măsură rezonabilă, în circumstanțele speței, consecințele care pot rezulta dintr-un act determinat. Desigur, este dificil să se adopte legi redactate cu o precizie absolută, dar și cu o anumită suplețe, însă caracterul mult prea general și, uneori, chiar eliptic nu trebuie să afecteze previzibilitatea legii (a se vedea, în acest sens, Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 25 noiembrie 1996, pronunțată în Cauza *Wingrove împotriva Regatului Unit*, par.40, Hotărârea din 4 mai 2000, pronunțată în Cauza *Rotaru împotriva României*, par.55, sau Hotărârea din 9 noiembrie 2006, pronunțată în Cauza *Leempoel & S.A. ED. Cine Revue împotriva Belgiei*, par.59).



**Art. 88 ind.1 și următoarele din Legea nr.304/2004, în forma modificată prin Legea privind aprobarea OUG nr.92/2018, încalcă prevederile art.11 și art.148 alin.(4) din Constituție.**

Cu toate că, prin Decizia nr. 33/2018, Curtea Constituțională a respins ca neîntemeiate criticile de neconstituționalitate referitoare la efectele pe care instituirea acestei noi structuri de parchet le generează asupra competențelor altor structuri deja

existente, reglementarea unor norme care țin de statutul procurorului, crearea unui regim discriminatoriu, neîntemeiat pe criterii obiective și raționale, modul de reglementare a instituției procurorului șef al acestei secții sau competența procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție de a soluționa conflictele de competență ivite între structurile Ministerului Public, totuși, **prin Avizul nr.934 din 20 octombrie 2018, Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept a Consiliului Europei (Comisia de la Venetia) a sugerat reconsiderarea înființării unei secții speciale pentru anchetarea magistraților (ca alternativă, s-a propus folosirea unor procurori specializați, simultan cu măsuri de salvagardare procedurale eficiente).**

Crearea Secției speciale pentru cercetarea infracțiunilor din justiție din cadrul PÎCCJ va permite redirecționarea a zeci de dosare de mare corupție, aflate pe rolul Direcției Naționale Anticorupție, prin simpla formulare a unor plângeri fictive împotriva unui magistrat, desființând pur și simplu o parte însemnată din activitatea DNA, apreciată constant de Rapoartele MCV.

Mecanismul de cooperare și de verificare a fost instituit la momentul aderării României la Uniunea Europeană în anul 2007, pentru a remedia deficiențele reformei sistemului judiciar și pentru a combate corupția. **Între angajamentele pe care România și le-a asumat prin aderarea la Uniunea Europeană,<sup>12</sup> se remarcă demonstrarea sustenabilității și a ireversibilității progreselor în cadrul luptei împotriva corupției, ceea ce presupune întărirea instituțională a DNA.** Declarația adoptată de Adunarea Generală a Rețelei Partenerilor Europeni împotriva Corupției și Rețelei Europene a Punctelor de Contact Naționale (EPAC/EACN), care a avut loc la 20 noiembrie 2015, la Paris, relevă faptul că fenomenul corupției reprezintă o serioasă amenințare pentru dezvoltare și stabilitate, are consecințe negative la toate nivelurile de guvernare, subminează încrederea publică în democrație și impune factorilor de decizie europeni întărirea luptei împotriva corupției, în special introducerea unui schimb automat transfrontalier de informații financiare pentru investigarea faptelor de corupție, accesibil agențiilor/instituțiilor de aplicare a legii, stabilirea unui instrument corespunzător atât la nivel național, cât și transnațional, pentru protejarea martorilor cheie amenințați și a celor care denunță infracțiuni de corupție și intensificarea cooperării și a schimbului de informații dintre autoritățile anticorupție și structurile de supraveghere a poliției din Europa, prin utilizarea noului instrument de comunicare EPAC/EACN din cadrul Platformei pentru Experți Europol.

**Prin urmare, demonstrarea sustenabilității și a ireversibilității progreselor în lupta împotriva corupției nu presupune scindarea parchetului specializat, cât timp rezultatele acestuia sunt apreciate și încurajate de Comisia Europeană, ci întărirea instituțională a acestuia.**

Măsura de înființare a acestei secții afectează în mod direct o structură cu rezultate notabile (Direcția Națională Anticorupție), recunoscute chiar de către Comisia Europeană și alți parteneri externi. În ultimul său raport privind progresele înregistrate de România în cadrul Mecanismului de Cooperare și Verificare (noiembrie 2017), Comisia Europeană arată că *„în general, o evaluare pozitivă a progreselor realizate în cadrul obiectivului de referință nr. 3 (combaterea corupției la nivel înalt) se bazează pe o Direcție Națională Anticorupție independentă, care să fie în măsură să își desfășoare activitățile cu toate instrumentele pe care le are la dispoziție și să continue să înregistreze rezultate”*. În acest raport se arată că Direcția Națională Anticorupție a continuat să înregistreze rezultate în ciuda faptului că s-a confruntat cu o presiune puternică. Mai mult, Comisia Europeană arată că *„în cazul apariției unor presiuni*

---

<sup>12</sup> A se vedea COM (2006), Raport de monitorizare a stadiului pregătirii României și Bulgariei pentru statutul de membru UE.

**cu efecte negative asupra luptei împotriva corupției, Comisia s-ar putea vedea obligată să reevalueze această concluzie”.**

Comisia de la Veneția a stabilit că **”Folosirea procurorilor specializați în astfel de cazuri [corupție, spălare de bani, trafic de influență etc.] a fost angajată cu succes în multe state. Infracțiunile în cauză sunt specializate și pot fi mai bine investigate și urmărite de personal specializat. În plus, investigarea acestor infracțiuni necesită foarte des persoane cu experiență specială în domenii foarte specifice. Cu condiția ca actele procurorului specializat să facă obiectul unui control judiciar adecvat, aduce multe beneficii și nu există obiecții generale față de un astfel de sistem.”** CDL-AD (2014)041, *Aviz interimar privind proiectul de lege privind Parchetul de Stat al Muntenegrului, par.17, 18 și 23*<sup>13</sup>

Prin urmare, crearea acestei secții subminează și folosirea procurorilor specializați [corupție, spălare de bani, trafic de influență etc.], nefiind o măsură proporțională cu orice scop posibil de urmărit.

Prin Raportul ad hoc privind România (Regula 34) adoptat de Grupul de state împotriva corupției (GRECO), la cea de-a 79-a Reuniune Plenară (Strasbourg, 19-23 martie 2018), s-a indicat faptul că secția pare ca **”o anomalie în actuala structură instituțională, în special datorită (i) faptului că nu au existat date sau evaluări specifice care să demonstreze existența unor probleme structurale în justiție care să justifice o astfel de inițiativă; (ii) datorită modului în care este desemnată conducerea și a (iii) faptului că această secție nu ar avea la dispoziție anchetatori și instrumente de investigație adecvate, spre deosebire de alte organe de urmărire penală specializate. De asemenea, s-a subliniat faptul că acest organism ar fi supraîncărcat imediat datorită (proiectelor de) dispoziții care prevăd transferul imediat al multor cauze de la alte parchete, în timp ce numărul mic de personal nu este corespunzător pentru soluționarea acestora (15 în total conform proiectului de lege). Mai mult decât atât, această nouă secție va urmări infracțiunile chiar dacă sunt implicate alte persoane, împreună cu magistrații (de exemplu, funcționari publici, oficiali aleși, oameni de afaceri etc.), în conformitate cu formularea amendamentelor propuse la articolul 881 alineatul 11 din Legea nr. 304/2004. După cum au arătat mulți, aceasta ar putea conduce la conflicte de competență cu parchetele specializate existente (DNA, DIICOT, parchetele militare), chiar dacă autoritățile amintesc că astfel de conflicte sunt în mod normal soluționate de Procurorul General. Mai important, există și temeri că această secție ar putea fi ușor utilizată în mod abuziv pentru a se elimina cauzele tratate de parchetele specializate sau pentru a interfera în cauzele importante, sensibile, în cazul în care reclamațiile împotriva unui magistrat au fost depuse incidental în acea cauză, deoarece ar intra automat în competența noii secții (situație în care ar trebui să se ia o decizie de disjungere a cauzei conform normelor generale de procedură penală în materia conexării / disjungerii cauzelor, pentru ca aceasta să rămână la procurorii competenți inițial). ”**

Articolul 131 alin. (1) din Constituție a consacrat rolul Ministerului Public, în sensul că acesta **„reprezintă interesele generale ale societății și apără ordinea de drept, precum și drepturile și libertățile cetățenilor”**. Conform jurisprudenței Curții Constituționale, rolul Ministerului Public implică un rol esențial al procurorului în activitatea judiciară, cel de reprezentant al intereselor generale ale societății, de apărător al ordinii de drept, precum și al drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor.

În Decizia nr. 76/2015, Curtea Constituțională a detaliat formele concrete prin care Ministerul Public își poate îndeplini rolul de reprezentant al interesului social,

<sup>13</sup> A se vedea pagina web [http://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD\(2014\)041-e](http://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD(2014)041-e) [accesată ultima dată la 21 iulie 2018].

general și public, arătând că acestea „constau, potrivit art. 63 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, în: efectuarea urmăririi penale în cazurile și în condițiile prevăzute de lege, conducerea și supravegherea activității de cercetare penală a poliției judiciare, precum și conducerea și controlul altor organe de cercetare penală, sesizarea instanțelor judecătorești pentru judecarea cauzelor penale, potrivit legii, exercitarea acțiunii civile, în cazurile prevăzute de lege, participarea, în condițiile legii, la ședințele de judecată, exercitarea căilor de atac împotriva hotărârilor judecătorești, în condițiile prevăzute de lege, apărarea drepturilor și intereselor legitime ale minorilor, ale persoanelor puse sub interdicție, ale dispăruților și ale altor persoane, în condițiile legii, acționarea pentru prevenirea și combaterea criminalității, sub coordonarea ministrului justiției, pentru realizarea unitară a politicii penale a statului, studierea cauzelor care generează sau favorizează criminalitatea, sens în care elaborează și prezintă ministrului justiției propuneri în vederea eliminării acestora, precum și pentru perfecționarea legislației în domeniu, verificarea respectării legii la locurile de deținere preventive, precum și în exercitarea oricăror altor atribuții prevăzute de lege”.

**Anual se înregistrează mii de sesizări fictive împotriva magistraților, în care trebuie efectuat un minim de anchetă. În prezent aceste sesizări sunt cercetate de un număr de peste 150 de procurori din cadrul a 19 unități de parchet (PCA, PÎCCJ, DIICOT și DNA). Este evident că acei 15 procurori din cadrul noii secții vor fi depășiți de volumul de activitate.<sup>14</sup>**

Limitarea numărului de procurori la 15, prin lege, contravine chiar rolului Ministerului Public, legiuitorul creând o structură deosebit de suplă prin raportare la competențele atribuite și prin raportare la importanța cauzelor pe care le instrumentează și fragilizează buna funcționare și chiar independența funcțională a Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție. Având în vedere numărul mare de sesizări împotriva magistraților, în care organele de cercetare penală trebuie să efectueze minime cercetări, chiar și în cazul celor nefondate, și faptul că în prezent aceste sesizări sunt cercetate de către un număr de peste 150 de procurori din cadrul a 19 unități de parchet (Parchetele de pe lângă Curțile de Apel, Parchetul de pe lângă Înalte Curte de Casație și Justiție, DIICOT și DNA), este evident că va fi afectată calitatea activității de urmărire penală a procurorilor din cadrul Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție și rolul constituțional al Ministerului Public.

Competența Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție este una personală, vizând atât magistrații, cât și alte persoane cercetate alături de aceștia în respectivele cauze. În plus, procurorii din această secție vor trebui să instrumenteze orice tip de infracțiune, atât timp cât aceasta este săvârșită de o persoană având calitatea menționată de lege. Disponerea structurii unice în Municipiul București, unde cei 15 procurori își vor desfășura activitatea, presupune obligarea magistraților cercetați la un efort mult mai mare față de alte categorii de persoane: deplasarea pe distanțe mari la audieri în timpul programului de lucru, în altă localitate, suportarea de cheltuieli excesive, aspecte de natură să afecteze chiar buna organizare a apărării de către respectivul magistrat. Mai mult, modalitatea de numire a procurorului-șef, dar și cea a celorlalți 14 procurori pentru care proba interviului are o pondere de 60%, nu prezintă

---

<sup>14</sup> Numirea procurorului șef se va face de Plenul CSM în urma unui „conkurs” care constă în prezentarea unui proiect în fața unei comisii din care fac parte 3 judecători numiți de Secția pentru judecători și un procuror numit de Secția pentru procurori iar ceilalți 14 procurori sunt selectați în urma unui „conkurs” constând într-un interviu susținut în fața unei comisii din care face parte procurorul-șef al secției și 3 judecători numiți de Secția pentru judecători și un procuror numit de Secția pentru procurori. Astfel, numirea procurorilor, inclusiv în funcția de conducere a secției, este controlată total de Secția pentru judecători, acest fapt fiind în antiteză cu clamata necesitate a separării carierelor în magistratură, unul din motivele pentru care au fost adoptate aceste legi. A se vedea, pe larg, Bogdan Pîrlog, *Principalele aspecte de natură a afecta grav sistemul judiciar*, studiu disponibil la pagina web <http://www.forumuljudecatorilor.ro/index.php/archives/3122> [accesată ultima dată la 27 noiembrie 2018].



suficiente garanții pentru un proces de selecție derulat într-un mod imparțial, aspect de natură să se reflecte și în derularea activității acestei secții.

Totodată, dispozițiile cuprinse în noua reglementare stabilesc norme derogatorii de la Legea nr. 303/2004 în ceea ce privește statutul procurorilor, sub aspectul numirii procurorului șef de secție, a delegării sau detașării procurorilor în această secție. Pentru respectarea normelor de tehnică legislativă, astfel de prevederi ar trebui să se regăsească în Legea nr. 303/2004, dat fiind faptul că potrivit art. 14 alin. (1) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă *„Reglementările de același nivel și având același obiect se cuprind, de regulă, într-un singur act normativ”*. Acest aspect a fost reținut și de Curtea Constituțională în Decizia nr. 33/2018 par. 133 care, deși a stabilit că nu este o problemă de neconstituționalitate, statuează că *„este preferabil ca normele privind statutul și cariera procurorilor să se regăsească în mod unitar cuprinse într-un singur act normativ, respectiv Legea nr. 303/2004”*. În consecință, pentru respectarea unei unități de reglementare este necesar ca dispozițiile care vizează elemente ce țin de statutul judecătorilor și procurorilor să fie reglementate în actul normativ de bază, nu în legea organizării judiciare.

Art. 88<sup>1</sup> generează o suprapunere de competențe ale structurilor existente cu noile competențe atribuite Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție, ceea ce poate genera o serie de dificultăți reale în buna desfășurare a activității acestor entități. Conform art. 88<sup>1</sup> din lege, Secția pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție *„are competența exclusivă de a efectua urmărirea penală pentru infracțiunile săvârșite de judecători și procurori, inclusiv judecătorii și procurorii militari și cei care au calitatea de membri ai Consiliului Superior al Magistraturii”*. Astfel, noua secție va prelua din atribuțiile Direcției Naționale Anticorupție și din cele ale Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism. Această preluare a activității de la cele două structuri amintite va avea un efect direct și asupra calității desfășurării activității de urmărire penală, dat fiind faptul că procurorii din cele două structuri ale Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție sunt procurori specializați.

**Potrivit art.11 din Constituția României, Statul român se obligă să îndeplinească întocmai și cu bună-credință obligațiile ce-i revin din tratatele la care este parte. Tratatul ratificate de Parlament, potrivit legii, fac parte din dreptul intern.**

România a aderat la Consiliul Europei (CE) ca urmare a deciziei de la 4 octombrie 1993, formulată prin Rezoluția nr. 37/1993 a Comitetului de Miniștri al CE. Aderarea la CE, organizație fondată pe principiile respectului pentru drepturile și libertățile fundamentale ale omului, pentru valorile democrației și ale statului de drept, a constituit o etapă obligatorie în promovarea demersurilor României de aderare la Uniunea Europeană (UE) și la Organizația Tratatului Nord-Atlantic (NATO).

Comisia de la Veneția reprezintă un organ consultativ al Consiliului Europei în chestiuni constituționale, fiind recunoscută pe plan internațional drept o instanță de reflectare independentă, care contribuie, în egală măsură, la diseminarea și dezvoltarea patrimoniului constituțional comun, jucând un rol unic în acordarea promptă a unor soluții constituționale pentru statele în tranziție, conform standardelor și bunelor practici în domeniu.

**Executarea obligațiilor internaționale care rezultă dintr-un tratat în vigoare pentru un anumit stat revine tuturor autorităților statale, inclusiv Curții Constituționale.** Dacă dispozițiile constituționale contravin tratatului, care face deja parte din ordinea juridică națională, revine tuturor autorităților statului obligația de a găsi soluții adecvate pentru a concilia acele prevederi ale tratatului cu Constituția (spre exemplu, prin interpretare sau chiar prin revizuirea Constituției), altfel responsabilitatea internațională a statului va fi angajată, cu toate consecințele care decurg din aceasta, inclusiv sancțiuni (a se vedea *Comisia de la Veneția, Avizul interimar privind*



*amendamentele la Legea constituțională federală privind Curtea Constituțională a Federației Ruse, par.47, CDL-AD (2016) 005). De asemenea manieră procedează cvasitotalitatea curților constituționale din statele membre ale Consiliului Europei ori chiar din afara acestuia (a se vedea, cu titlu de exemplu, Curtea Constituțională a Federației Ruse – cel mai recent, Hotărârea din 17 octombrie 2017 ori Curtea Constituțională din Azerbaidjan – Decizia din 29 octombrie 2010).*

**Recomandările formulate de Comisia de la Veneția nu sunt utile doar legiuitorului, în procedura parlamentară de elaborare sau modificare a cadrului legislativ, ci și Curții Constituționale, la efectuarea unui control de conformitate a actului normativ adoptat de Parlament cu Legea fundamentală, ținând seama de dispozițiile art.11 alin.(1) din Constituția României**

De asemenea, prin OG nr.46/1999 a fost aprobată participarea României la Grupul de state împotriva corupției (GRECO), instituit prin Rezoluția Consiliului Europei nr.(99)5 din 1 mai 1999, deoarece fenomenul corupției reprezenta și reprezintă în continuare o amenințare serioasă împotriva statului de drept, democrației, drepturilor omului, echității și justiției sociale, împiedicând dezvoltarea economică, punând în pericol stabilitatea instituțiilor democratice și bazele morale ale societății.

**GRECO veghează la punerea în practică a angajamentelor statele membre de a-și uni eforturile, de a-și împărtăși experiențele și de a acționa împreună în acest domeniu, prin intermediul unui proces dinamic de evaluare și presiune reciprocă.**

**Rapoartele de evaluare sunt întocmai respectate de statele membre, în cadrul cooperării loiale și al evaluării reciproce dintre acestea.** Spre exemplu, Curtea Constituțională a României face referire (Decizia nr.138/2008) la rapoartele GRECO în motivarea respingerii unor critici de neconstituționalitate. De asemenea, deseori, Parlamentul României a legiferat în dorința respectării concluziilor raporturilor GRECO. Inclusiv modificările aduse legilor justiției au avut un astfel de fundament, Comisia Specială Comună fiind creată și pentru ”punerea în acord a rapoartelor GRECO cu prevederile Codului penal și Codului de procedură penală (Raportul de evaluare a României privind incriminările, 3 decembrie 2010, pct. 23, 24, 111, 112; Raportul de conformitate privind România, 7 decembrie 2012, Regretul efectiv, caracterul total automat și obligatoriu al clauzei de nepedepsire a denunțatorului, pct. 34, 37-42; Al doilea raport de conformitate a României, 12 decembrie 2014, pct. 35-37, 40, 41), așa cum reiese din Hotărârea nr. 69/2017 privind constituirea Comisiei speciale comune a Camerei Deputaților și Senatului pentru sistematizarea, unificarea și asigurarea stabilității legislative în domeniul justiției.

**Afectată de vicii de neconstituționalitate este și O.U.G. nr. 90/2018 privind unele măsuri pentru operaționalizarea Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție.**

Aceasta încalcă dispozițiile art.1 alin.(3) și (5) și ale art.133 alin.(1) și art.134 alin.(4) din Constituția României, nefiind emisă cu avizul Consiliului Superior al Magistraturii.

În baza art.133 alin.(1) din Constituție, Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției, motiv pentru care trebuie să acționeze în acest sens, inclusiv în ceea ce privește actele normative referitoare la autoritatea judecătorească.

Potrivit art.9 din Legea nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.260 din 21 aprilie 2010, „(1) În cazurile prevăzute de lege, în faza de elaborare a proiectelor de acte normative inițiatorul trebuie să solicite avizul autorităților interesate în aplicarea acestora, în funcție de obiectul reglementării.” Un astfel de caz este prevăzut de dispozițiile art.38 alin.(3) din Legea nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.628 din 1

septembrie 2012, dispoziții care prevăd că „*Plenul Consiliului Superior al Magistraturii avizează proiectele de acte normative ce privesc activitatea autorității judecătorești*”, iar conform art.32 alin.(1) din lege „(1) *În cazurile în care legea prevede avizul conform, aprobarea sau acordul Consiliului Superior al Magistraturii, punctul de vedere emis de acesta este obligatoriu. Dacă legea prevede consultarea sau avizul Consiliului Superior al Magistraturii, punctul de vedere emis de acesta nu este obligatoriu.*”

Consiliul Superior al Magistraturii, ca garant al independenței, conform art.133 alin.(1) din Constituție, are, potrivit Legii nr.317/2004, atribuții referitoare la apărarea judecătorilor și procurorilor împotriva oricărui act care le-ar putea afecta independența sau imparțialitatea ori ar crea suspiciuni cu privire la acestea (art.30), cariera judecătorilor și procurorilor (art.35), admiterea în magistratură, evaluarea, formarea și examenele judecătorilor și procurorilor (art.36), organizarea și funcționarea instanțelor și a parchetelor (art.37). Pe cale de consecință, proiectele de legi care implică un aviz al Consiliului sunt cele precum actele normative privind statutul judecătorilor și procurorilor (care cuprind dispoziții referitoare la drepturile și îndatoririle judecătorilor și procurorilor, incompatibilități și interdicții, numirea, promovarea, suspendarea și încetarea funcției de judecător sau procuror, delegarea, detașarea și transferul judecătorilor și procurorilor, răspunderea acestora etc.), reglementat în prezent prin Legea nr.303/2004, organizarea judiciară (instanțele judecătorești — organizare/competențe/conducere, Ministerul Public — organizare/competențe/conducere, organizarea și funcționarea Institutului Național al Magistraturii, compartimentele auxiliare de specialitate din cadrul instanțelor și al parchetelor, bugetele instanțelor și parchetelor etc.), reglementată în prezent prin Legea nr.304/2004, sau organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii, cu sediul materiei în Legea nr.317/2004 (a se vedea *Decizia nr.63 din 8 februarie 2017 a Curții Constituționale*), care reglementează inclusiv organizarea și funcționarea Inspecției Judiciare.

În condițiile prevăzute de lege, avizul Consiliului este obligatoriu a fi cerut, nu și de a fi urmat. În cazul în care nu este cerut sau nu este așteptată comunicarea sa într-un termen rezonabil sunt încălcate prevederile art.1 alin.(5) și ale art.1 alin.(3) din Constituție, potrivit cărora respectarea legilor este obligatorie, chiar și de Guvern.

Această concluzie nu poate fi schimbată nici de unele presupuse constatări ale Curții Constituționale (a se vedea *Decizia nr.455 din 4 iulie 2018 a Curții Constituționale*): ”68. În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a statuat că lipsa avizului autorităților publice implicate nu conduce în mod automat la neconstituționalitatea legii asupra căreia acesta nu a fost dat, întrucât ceea ce prevalează constă în obligația Guvernului de a-l solicita. Împrejurarea că autoritatea care trebuie să emită un astfel de aviz, deși i s-a solicitat, nu și-a îndeplinit această atribuție „constituie o înțelegere greșită a rolului său legal și constituțional, fără a fi însă afectată constituționalitatea legii asupra căreia nu a fost dat avizul” (a se vedea *Decizia nr.383 din 23 martie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.281 din 21 aprilie 2011, paragraful I.3, Decizia nr.574 din 4 mai 2011, paragraful I.2, și Decizia nr.575 din 4 mai 2011, paragraful IV.A.2., publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.368 din 26 mai 2011*).”

Atribuția de avizare a actelor normative de către instituțiile publice interesate nu este una pur formală și nici nu trebuie înțeleasă în sensul că simpla solicitare a avizului (cu adoptarea îndată după solicitare a actului normativ) este suficientă pentru a fi îndeplinită cerința constituțională. Lipsa sancționării unui astfel de comportament înseamnă acceptarea caracterului derizoriu al procedurii de avizare a actelor normative, respectiv a posibilității ca, în realitate, să se promoveze acte normative (sub eventualul pretext al urgenței) fără niciunul dintre avizele prevăzute de lege.

În același timp, prin aceeași atitudine de ignorare a lipsei avizului Consiliului Superior al Magistraturii, au fost încălcate și prevederile art.1 alin.(3), referitoare la principiul statului de drept, în sensul că prevederile art.38 alin.(3) din Legea nr.317/2004 erau obligatorii și pentru Guvern.

În plus, prin ignorarea prevederilor art.1 alin.(3) și (5) din Constituție au fost încălcate și prevederile art.133 alin.(1) din Constituție, în sensul că neavizarea legii criticate pentru neconstituționalitate echivalează cu o încălcare a rolului constituțional al Consiliului de garant al independenței justiției. De asemenea, art.134 alin.(4) prevede următoarele: „*Consiliul Superior al Magistraturii îndeplinește și alte atribuții stabilite prin legea sa organică, în realizarea rolului său de garant al independenței justiției*”.



**Art. 88 ind.2 alin.(5) din Legea nr.304/2004, în forma modificată prin Legea privind aprobarea OUG nr.92/2018, încalcă prevederile art.16 alin.(1) din Constituție, plata unor diurne fiind discriminatorie în raport cu situația celorlalți magistrași.**

În baza dispozițiilor art. 88 alin. 5 din Legea nr.304/2004, „*pe durata desfășurării activității în cadrul Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție, procurorii cu funcții de conducere și execuție beneficiază de drepturile procurorilor detașați, în condițiile legii*”. Până în prezent, conform evidențelor financiar contabile ale PICCJ, la nivelul acestei structuri beneficiază de drepturile procurorilor detașați, în condițiile legii, patru persoane. Valoarea diurnei pentru acestea, în perioada 22.10-31.10.2018, a fost de 20.946 lei, iar valoarea estimată lunar pentru diurnă (22 zile lucrătoare) este de 41.361 lei.<sup>15</sup>

Noțiunea de „diurnă” nu este definită nici de dispozițiile speciale ale O.U.G. nr. 27/2006 sau cele ale H.G. nr. 1860/2006 și nici de dispozițiile dreptului comun, jurisprudența apreciind că aceasta reprezintă suma zilnică acordată persoanelor prevăzute de art. 10 alin. (8) și art. 13 din O.U.G. nr. 27/2006 în vederea acoperirii cheltuielilor de hrană, a celor mărunte și uzuale.

Potrivit art. 10 alin. 8 din O.U.G. nr. 27/2006 privind salarizarea și alte drepturi ale judecătorilor, procurorilor și altor categorii de personal din sistemul justiției, președintele, vicepreședintele și membrii Consiliului Superior al Magistraturii, *dacă nu au domiciliul în municipiul București*, beneficiază de drepturile prevăzute la art. 13, precum și de prevederile art. 22 sau, după caz, ale art. 23.

În baza art. 12 și art. 13 din O.U.G. nr. 27/2006, pe perioada delegării și a detașării, judecătorii, procurorii, personalul asimilat acestora și magistrații-asistenți beneficiază de toate drepturile prevăzute de lege pentru funcția în care sunt delegați sau detașați. Dacă indemnizația și celelalte drepturi salariale prevăzute pentru funcția în care sunt delegați sau detașați sunt mai mici, aceștia își păstrează indemnizația de încadrare brută lunară și celelalte drepturi bănești. Drepturile care se acordă pe timpul detașării se suportă de instituția în care persoana în cauză își desfășoară activitatea. Judecătorii, procurorii, personalul asimilat acestora și magistrații-asistenți, care sunt detașați sau delegați în altă localitate decât cea de domiciliu, beneficiază, pe toată durata delegării sau detașării, de următoarele drepturi: a) diurna în cuantum de 2% din indemnizația de încadrare brută lunară, dar nu mai puțin decât cuantumul prevăzut pentru personalul din unitățile bugetare; b) decontarea cheltuielilor de cazare la structuri turistice de categoria până la 3 stele inclusiv. În situația în care nu beneficiază

<sup>15</sup> A se vedea pagina web <http://www.forumuljudecatorilor.ro/wp-content/uploads/1475-VIII-3-2018-Dragoș-Călin.docx> [accesată ultima dată la 27 noiembrie 2018].

de cazare în aceste condiții, au dreptul la o sumă egală cu 0,5% din indemnizația de încadrare brută lunară pentru fiecare noapte, pe toată durata delegării sau detașării în altă localitate; c) decontarea, în limita a 4 călătorii dus-întors, pe lună, a transportului aerian, naval, auto sau pe calea ferată clasa I, inclusiv vagon de dormit clasa I, ori, după caz, a 7,5 litri carburant la sută de kilometri, în situația în care deplasarea se face cu autoturismul. Decontarea transportului nu se acordă în cazul în care deplasarea se face cu autoturismul ce aparține instituției. Prevederile se completează, după caz, cu reglementările aplicabile personalului din instituțiile publice.

Diurna se acordă exclusiv pentru timpul efectiv lucrat, cu respectarea dispozițiilor art. 106 alin. (2) raportat la art. 112 alin. (2) din Codul muncii, care stabilesc faptul că drepturile salariale se acordă proporțional cu timpul efectiv lucrat, raportat la drepturile stabilite pentru programul normal de lucru. Ca atare, diurna se plătește pentru zilele efectiv lucrate, nu și pentru perioada în care magistrații se află în concediu de odihnă sau în concediu medical ori pentru zilele nelucrătoare de la sfârșitul săptămânii sau declarate în acest sens de legiuitor.

De asemenea, în baza art. 37 ind. 1 alin. (5) din Legea nr. 303/2004,  *judecătorii, procurorii, personalul de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor, auditorii de justiție, precum și personalul de instruire care participă la activitățile de formare organizate de Institutul Național al Magistraturii nu beneficiază de diurnă de delegare de la instituțiile unde îndeplinesc funcția de bază.*

Pe de o parte, beneficiază de diurnă și magistrații detașați în altă localitate decât cea de domiciliu, chiar dacă instituția la care sunt detașați are sediul în aceeași localitate în care își au și locul de muncă „de bază”, precum și magistrații detașați în aceeași localitate în care își au domiciliul, eventual în aceeași localitate în care își au locul de muncă „de bază”, iar pe parcurs acest domiciliu se schimbă în altă localitate, chiar și la câțiva kilometri.

**Pe de altă parte, decontarea cheltuielilor de cazare și decontarea ori asigurarea transportului către localitatea de domiciliu lipsesc rațiunea acordării diurnei, asigurându-se practic compensarea cheltuielilor suplimentare de întreținere pe care persoana în cauză este nevoită să le efectueze când nu este la domiciliu pentru îndeplinirea mandatului de membru CSM sau a delegării sau detașării în altă autoritate.**

Veniturile magistraților și ale personalului detașat din cadrul Ministerului Justiției sau Consiliului Superior al Magistraturii sunt mult mai ridicate decât cele realizate de magistrații de scaun, de la instanțele judecătorești și parchetele de pe lângă acestea, dată fiind și plata acestor diurne.

Pentru **46 de magistrați**, din cadrul MJ, CSM și INM, statul alocă în jur de **2.500.000 lei anual**, respectiv în jur de **500.000 de euro** cu acest titlu, în condițiile în care decontează cheltuielile de cazare și decontează ori asigură transportul acestor persoane.<sup>16</sup>

**Opinăm că această risipă bugetară, ce se constituie într-un privilegiu nejustificat pentru o anumită categorie de personal, trebuie să fie sistată:**

Membrii Consiliului Superior al Magistraturii, aleși ca urmare a candidaturilor depuse potrivit propriei lor voințe, beneficiază de cele mai mari indemnizații în sistemul judiciar (cu excepția judecătorilor la Înalta Curte de Casație și Justiție), iar legea le asigură, pe lângă aceste indemnizații, decontarea chiriilor sau cazarea în spațiu destinat și decontarea transportului. De asemenea, procurorii din cadrul Secției speciale PICCJ sunt numiți otrivit candidaturii și voinței proprii de a participa la selecție.

---

<sup>16</sup>A se vedea **Asociația Forumul Judecătorilor din România - White Paper - Diurnele încasate în sistemul judiciar. Necesitate sau risipă bugetară?**, studiu disponibil online la pagina web <http://www.forumuljudecatorilor.ro/wp-content/uploads/art-6-2.pdf> [accesată ultima dată la 27 noiembrie 2018].

*Magistrații din sistemul judiciar nu au acoperite cheltuielile „de hrană, cele mărunte și uzuale” prin astfel de „diurne”, beneficiul decontării chiriilor fiind singurul care li se acordă în acest sens, acesta fiind justificat de împrejurarea că își desfășoară, de cele mai multe ori, activitatea în altă localitate decât cea în care dețin o locuință, neavând – conform legii – posibilitatea de a alege decât dintr-un număr limitat de posturi, atât la momentul admiterii în profesie, cât și pe parcurs, în cazul promovării la instanțele superioare.*

Prin urmare, acordarea diurnelor către procurorii din cadrul Secției speciale PICCJ membrii Consiliului Superior al Magistraturii pe toată perioada cât își desfășoară funcția este inechitabilă.

Totodată, situația magistraților detașați în alte autorități și instituții publice (printre care CSM, INM, MJ, SNG etc.) sau numiți inspectori judiciari, în baza unui concurs ori detașați inclusiv la birourile electorale nu justifică beneficiul diurnelor, în special în situația în care magistratul își are locul de muncă de bază în aceeași localitate în care își are sediul instituția la care e detașat sau dacă are domiciliul în aceeași localitate.

Se deschide posibilitatea nedorită a existenței unor situații în care magistrații care au fost detașați la diverse instituții să-și fi schimbat domiciliul legal în unicul scop de a beneficia de diurne. Totodată, detașarea la birourile electorale a ajuns obiect al litigiilor pentru acordarea diurnelor, deși magistrații detașați la aceste birouri beneficiază deja, pe lângă indemnizația de magistrat, de o indemnizație suplimentară.

***Subliniem că desfășurarea activității într-o altă localitate decât cea de domiciliu constituie o circumstanță specifică întregului corp al magistraților, din cauza modului de organizare a sistemului judiciar, a sistemului de admitere în profesie, de promovare în carieră, a statutului magistratului, toate acestea presupunând exercitarea funcției în instanțele sau parchetele care au disponibile posturi vacante, transferul fiind un remediu ce s-a dovedit a fi foarte greu accesibil.***

***Prin urmare, apare a fi greu de justificat diferența de tratament între un magistrat care promovează efectiv la o instanță care nu se află în localitatea sa de domiciliu și un magistrat care este detașat în aceleași condiții, acesta din urmă beneficiind și de diurnă pe perioada detașării.***

Concomitent, se notează că rațiunea reglementării beneficiilor din art. 12 și art. 13 din O.U.G. nr. 27/2006 a vizat perioade scurte de delegare și detașare. În schimb, s-a ajuns în cazul magistraților ca perioada detașărilor să depășească 3 ani în mod frecvent, mergând chiar și până la 18 ani neîntreruși. Această consecință s-a produs pe fondul dorinței de a se degreva de munca din instanțe (în special, este vorba de instanțele orașele mari și din București) și motivați de acordarea beneficiilor suplimentare pe care legea nu le prevede în cazul magistraților de scaun.

Discriminarea reprezintă acțiunea prin care unele persoane sunt tratate diferit sau lipsite de anumite drepturi în mod nejustificat (orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice).

***În cadrul sistemului Convenției Europene a Drepturilor Omului, discriminarea este sancționată exclusiv în legătură cu exercițiul drepturilor și libertăților recunoscute în Convenție. Aceasta înseamnă că dacă o faptă de discriminare intervine în legătură cu un alt drept care nu este garantat prin Convenție și protocoalele sale adiționale, atunci Curtea nu va sancționa respectivul comportament (CEDO, X. c.***

*Germaniei*, 1970). Art. 14 plasează asupra statelor o obligație care nu este o simplă obligație negativă. Este posibil ca măsurile aplicate de stat în diferite părți ale teritoriului sau cu privire la anumite categorii ale populației să fie în conformitate cu prevederile articolului din Convenție care reglementează respectivul drept, dar diferențierea creată duce la concluzia existenței unei încălcări a Convenției dacă respectivele măsuri sunt analizate din perspectiva art. 14 (CEDO, *Affaire linguistique belge c. Belgiei*, hotărârea din 23 iunie 1968, par. 9).

Ca natură juridică, dreptul prevăzut de art. 14 din Convenție este un drept subiectiv substanțial fără o existență independentă, totuși, acesta poate apărea ca autonom, fiind posibil ca, într-o situație dată, să fie încălcat fără a se constata și o încălcare a dreptului în legătură cu care a fost invocat (CEDO, *Marea Cameră, Sommerfeld c. Germaniei*, hotărârea din 8 iulie 2003).

Art. 14 se referă la următoarele criterii concrete de discriminare: sexul, rasa, culoarea, limba, religia, opinia politică sau alt tip de opinie, originea națională sau socială, apartenența la o minoritate națională, averea, nașterea sau alt statut.

*Enumerarea nu este limitativă, ci una indicativă*, discriminarea putând avea loc și în temeiul altui criteriu. Spre exemplu, orientarea sexuală (CEDO, *Salguiero da Silva Moutao c. Portugaliei*, hotărârea din 21 decembrie 1999), domiciliul părinților (CEDO, *Affaire linguistique belge c. Belgiei*, hotărârea din 23 iunie 1968), calitatea de copil născut în cadrul unei căsătorii sau în afara căsătoriei (CEDO, *Marckx v. Belgiei*, hotărârea din 13 iunie 1979).

Nediscriminarea prevăzută în art. 14 acoperă atât *discriminarea directă* (persoanele aflate în situații analoage trebuie tratate în mod egal), cât și *discriminarea indirectă* (persoanele aflate în situații semnificativ diferite trebuie tratate diferit). Curtea a considerat că avem de a face cu o încălcare a dreptului de a nu fi discriminat în exercitarea drepturilor garantate în Convenție, prevăzut în art. 14, atunci când statele tratează diferit persoanele aflate în situații analoage, în condițiile în care nu există nici o justificare obiectivă și rezonabilă. Însă, Curtea consideră că aceasta nu este singura fațetă a interzicerii discriminării în articolul 14. Dreptul de a nu fi discriminat în exercitarea drepturilor garantate în Convenție este violat de asemenea când Statele, fără o justificare obiectivă și rezonabilă eșuează să trateze diferit persoanele care se află în situații semnificativ diferite (CEDO, *Thlimmenos c. Greciei*, hotărârea din 6 aprilie 2000).

Pentru a exista discriminare, situațiile în discuție trebuie să fie comparabile. Diferența de tratament devine discriminare, în sensul art. 14 din Convenție, numai atunci când autoritățile statale introduc distincții între situații analoage și comparabile, fără ca acestea să se întemeieze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Așadar, există o încălcare a principiului egalității și al nediscriminării dacă se dovedește existența unui tratament diferențiat aplicat, unor situații egale, fără a exista o justificare obiectivă și rezonabilă sau dacă nu există o proporționalitate între scopul urmărit și mijloacele folosite pentru atingerea acestui scop.



**Art. 88<sup>10</sup> nou introdus în Legea nr.304/2004, în forma modificată prin Legea privind aprobarea OUG nr.92/2018, încalcă art. 1 alin 4 din Constituție și art 124-134 din Constituție.**

Prin crearea poliției judiciare a secției speciale se rupe echilibrul între puterile statului. Se ajunge în situația ca un agent de poliție, absolvent de liceu, să „ancheteze” președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție sau a celei Constituționale. Dincolo de aruncarea în derizoriu a poziției magistraților în societate, ne întoarcem la vremurile



dictaturii comuniste, când magistrații reprezentau o anexă a organelor represive ale miliției și securității.

Lucrătorii din cadrul Poliției judiciare a secției speciale sunt subordonați ai ministrului de interne și cariera lor depinde absolut de ministrul de interne, care dispune în mod discreționar detașarea lor respectiv încetarea detașării în cadrul secției. Pe lângă aceste pârghii, ministrul de interne, prin intermediul DGPI le poate retrage oricând autorizația de acces la informații clasificate, făcându-le imposibilă continuarea activității, exercitând astfel un control absolut asupra acestora.

Se ajunge ca „anchetarea” magistraților să fie controlată indirect de către ministrul de interne și, implicit, de factorul politic. În atare condiții, presiunea politicului asupra actului de justiție devine o certitudine.



**Art. 28 din Legea nr.304/2004, în forma modificată prin Legea privind aprobarea OUG nr.92/2018, încalcă prevederile art.133 alin.(1) și art.134 alin.(4) din Constituție.**

**Legiuitorul constituant a stabilit în mod neechivoc faptul că rolul secțiilor din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii vizează exclusiv domeniul răspunderii disciplinare a magistraților, ca element specific, particular, al rolului general al Consiliului Superior al Magistraturii care, în ansamblul său, este garantul independenței justiției.** Acesta este și motivul pentru care atunci când a utilizat sintagma *Consiliul Superior al Magistraturii* legiuitorul constituant a avut în vedere Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, în timp ce atunci când a reglementat răspunderea disciplinară a magistraților (și judecători și procurori) a trimis *expressis verbis* la secțiile Consiliului Superior al Magistraturii. Competența specială în materie disciplinară a secțiilor reprezintă o garanție semnificativă pentru asigurarea de către Consiliului Superior al Magistraturii a rolului său de garant al independenței justiției, întrucât stabilește faptul că judecătorii și procurorii vor fi judecați în materie disciplinară fără nicio influență externă, exclusiv de către proprii reprezentanți aleși, fără ca la aceste decizii să poată participa ceilalți membri ai Consiliului Superior al Magistraturii (reprezentanții societății civile, ministrul justiției, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție și procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curtea de Casație și Justiție).

**Așadar, atât timp cât Constituția României a prevăzut o competență generală pentru Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, ca organ colegial și reprezentativ, și doar o competență de atribuire pentru secțiile sale, nu se poate admite ca, prin lege organică, atribuțiile stabilite la nivel constituțional pentru a fi exercitate de Plen să fie exercitate de către secții și nici ca secțiile Consiliului Superior al Magistraturii să primească alte atribuții care fie sunt contrare, fie depășesc rolul lor constituțional stabilit în art. 134 alin. (2) din Constituție.**

Dacă s-ar accepta posibilitatea ca atribuțiile Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, deci ale Consiliului Superior al Magistraturii ca organ colectiv și reprezentativ, să fie distribuite celor două secții ale Consiliului Superior al Magistraturii, ar însemna că vor funcționa *de facto* două structuri de tip Consiliul Superior al Magistraturii - una pentru judecători și una pentru procurori. Pe de o parte, această soluție legislativă ar nega rolul constituțional stabilit de către legiuitorul constituant pentru Consiliul Superior al Magistraturii ca unică autoritate constituțională reprezentativă pentru magistrați și, pe de altă parte, ar conduce la accentuarea semnificativă a „corporatismului” decizional al secțiilor, aspect care ar afecta nu numai independența justiției, dar și principiul constituțional al cooperării loiale în cadrul



autorității judecătorești, această cooperare loială rezultând din faptul că deciziile care privesc independența autorității judecătorești, cu excepția celor în materie disciplinară, se iau în Plen, cu participarea reprezentanților magistraților, dar și a reprezentanților instituțiilor cu atribuții semnificative în cadrul și cu privire la autoritatea judecătorească (președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curtea de Casație și Justiție și ministrul justiției).

Din dispozițiile constituționale care stabilesc rolul și atribuțiile Consiliului Superior al Magistraturii, ținând cont de caracterul colegial și reprezentativ al acestei autorități constituționale, precum și de rolul constituțional al secțiilor Consiliului Superior al Magistraturii rezultă că legiuitorul constituant a instituit o autoritate constituțională în sfera autorității judecătorești care exercită colectiv, în ansamblul său, o serie largă de atribuții constituționale și legale, în timp ce secțiile exercită doar acele atribuții pe care Constituția le-a încredințat în mod expres acestora, precum și alte atribuții de natură legală, dar care sunt în strânsă legătură cu rolul constituțional prevăzut în art. 134 alin. (2) din Constituție. **În alte sisteme constituționale, unde constituantul a intenționat să marcheze o distincție netă între corpul profesional al judecătorilor și corpul profesional al procurorilor, au fost create chiar prin Legea fundamentală consilii judiciare distincte.**

De asemenea, prin Avizul nr.934 din 13 iulie 2018, CDL-PI(2018)007, Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept a Consiliului Europei (Comisia de la Veneția) a reținut mai multe aspecte cu privire la rolul reprezentanților societății civile, membri ai CSM:

*„136. Atât potrivit legii în vigoare, cât și propunerii de lege, reprezentanții societății civile membri ai CSM doar „participă”, fără drept de vot, la ședințele plenului. Propunerea de modificare stipulează clar că acești reprezentanți „nu participă” la ședințele secțiilor și descrie în mod exhaustiv îndatoririle acestora: de a informa organizațiile din societatea civilă cu privire la activitatea CSM și de a le consulta în legătură demersurile care ar trebui întreprinse de CSM pentru îmbunătățirea funcționării instituțiilor judiciare; de a monitoriza respectarea de către CSM a obligațiilor de transparență, acces la informații de interes public și soluționarea petițiilor de la societatea civilă (alineatul 6 al noului articol 54 al Legii nr.317/2004). Ceea ce înseamnă că practic reprezentanții societății civile nu pot vota nicio decizie a Consiliului.*

*137. După cum a menționat Comisia de la Veneția în numeroase ocazii, pentru a evita percepția de corporatism cu privire la consiliile judiciare, este important ca aceste consilii să includă în lucrările lor persoane din afara sistemului judiciar. În avizul său din anul 2014 referitor la România și consecventă cu opinia sa, Comisia a afirmat: „un consiliu judiciar autonom care garantează independența justiției nu înseamnă că judecătorii se pot auto-guverna. Gestionarea organizării administrative a sistemului judiciar nu trebuie neapărat să aparțină în întregime judecătorilor. În fapt, de regulă, în componența Consiliului este preconizată prezența unor membri care nu fac parte din sistemul judiciar, care reprezintă alte puteri ale statului sau segmentele academice sau profesionale ale societății. Această reprezentare este justificată întrucât obiectivele Consiliului sunt legate nu numai de interesele membrilor sistemului judiciar, ci în special de interesul general. Controlul calității și imparțialității justiției este un rol care depășește interesele unui judecător sau altul. Calitatea acestui control exercitat de Consiliu va duce la creșterea încrederii cetățenilor în justiție”*

**138. Această condiție nu poate fi considerată îndeplinită dacă legea prevede că membrii CSM care nu provin din sistemul judiciar (sunt doar doi dintr-un total de 19 membri) nu vor lua parte la adoptarea cel puțin a unei părți din decizii, de interes mai general, luate de CSM. Rolul limitat acordat reprezentanților societății civile în activitatea CSM nu pare a fi o soluție adecvată și ar trebui regândită.”**



**Art.51 alin.(3) din Legea nr.317/2004, în forma modificată prin Legea privind aprobarea OUG nr.92/2018, încalcă prevederile art.124 alin.(2) din Constituție.**

Justiția este unică, imparțială și egală pentru toți. Posibila prezență, în completul de 5 judecători de la ICCJ, care soluționează recursul împotriva hotărârilor pronunțate de Secția disciplinară pentru judecători a membrilor aleși ai CSM de către judecătorii ICCJ, care au putut soluționa și acțiunea disciplinară, este evident neconstituțională.



**Art.51 alin.(3) lit.c și d din Legea nr.317/2004, în forma modificată prin Legea privind aprobarea OUG nr.92/2018, încalcă prevederile art.1 alin. (3) și (5) din Constituție.**

Aparent pentru a respecta Avizul Comisiei de la Veneția, a fost eliminată soluția legislativă privind revocarea din funcția de membru ales al Consiliului Superior al Magistraturii atunci când persoanei în cauză îi este retrasă încrederea de către majoritatea judecătorilor sau procurorilor, după caz, care funcționează efectiv la instanțele sau parchetele pe care aceasta le reprezintă. **Cu toate acestea, pentru revocare este necesară un fel de *probatio diabolica*, fapt care va determina imposibilitatea utilizării procedurii**, pentru că leagă orice tentativă de revocare de constatarea, de secția corespunzătoare a Consiliului Superior al Magistraturii, pe baza raportului întocmit de **Inspekția Judiciară**, a faptului că persoana în cauză nu și-a îndeplinit sau și-a îndeplinit în mod necorespunzător, în mod grav, repetat și nejustificat, atribuțiile prevăzute de lege.

**Introducerea Inspekției Judiciare într-un proces electoral se face cu încălcarea evidentă a rolului Inspekției Judiciare, așa cum este reglementat de Legea nr.317/2004. În procedura de alegere a membrilor CSM, Inspekția Judiciară nu are vreun rol, potrivit principiului simetriei, nici în revocare nu poate fi implicată, acest demers fiind unul care aparține electorilor, iar nu unui corp specializat, cum este Inspekția Judiciară.**

Conform art.74 alin.(1) din acest act normativ, inspectorii judiciari au următoarele atribuții: "a) în materie disciplinară, dispun și efectuează cercetarea disciplinară în vederea exercitării acțiunii disciplinare față de judecători, procurori, inclusiv față de cei care sunt membri ai Consiliului Superior al Magistraturii, precum și față de magistrații-asistenți de la Înalta Curte de Casație și Justiție, în condițiile prezentei legi; b) efectuează verificări la instanțele de judecată în legătură cu respectarea normelor procedurale privind primirea cererilor, repartizarea aleatorie a dosarelor, stabilirea termenelor, continuitatea completului de judecată, pronunțarea, redactarea și comunicarea hotărârilor, înaintarea dosarelor la instanțele competente, punerea în executare a hotărârilor penale și civile și informează Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii, formulând propuneri adecvate; c) efectuează verificări la parchete în legătură cu respectarea normelor procedurale privind primirea și înregistrarea lucrărilor, repartizarea dosarelor pe criterii obiective, continuitatea în lucrările repartizate și independența procurorilor, respectarea termenelor, redactarea și comunicarea actelor procedurale și informează Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii, formulând propuneri adecvate; d) verifică eficiența managerială și modul de îndeplinire a atribuțiilor ce decurg din legi și regulamente pentru asigurarea bunei funcționări a instanței și a parchetului, a calității corespunzătoare a serviciului, semnalează deficiențele constatate și formulează

propuneri corespunzătoare pentru înlăturarea acestora, pe care le prezintă secției corespunzătoare; e) verifică sesizările adresate Inspecției Judiciare sau se sesizează din oficiu în legătură cu activitatea sau conduita necorespunzătoare a judecătorilor, procurorilor, inclusiv a celor care sunt membri ai Consiliului Superior al Magistraturii și a magistraților-asistenți ai Înaltei Curți de Casație și Justiție, ori în legătură cu încălcarea obligațiilor profesionale ale acestora; f) efectuează, la solicitarea Consiliului Superior al Magistraturii, verificări privind condiția bunei reputații, pentru judecătorii și procurorii în funcție; g) efectuează verificările dispuse de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii pentru soluționarea cererilor privind apărarea reputației profesionale și a independenței judecătorilor; prezintă Plenului Consiliului Superior al Magistraturii raportul cuprinzând rezultatul verificărilor; h) efectuează orice alte verificări sau controale dispuse de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, secțiile Consiliului Superior al Magistraturii sau de inspectorul-șef al Inspecției Judiciare, în condițiile legii.”



**Art.65 alin.(4) din Legea nr.317/2004, în forma modificată prin Legea privind aprobarea OUG nr.92/2018, încalcă prevederile art.1 alin. (5) din Constituție.**

Normele pentru efectuarea lucrărilor de inspecție se stabilesc prin regulament adoptat prin ordin al inspectorului-șef, deși acestea pot ține de statutul judecătorilor și procurorilor supuși activităților Inspecției Judiciare.

Prin *Decizia nr. 818 din 7 decembrie 2017*, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.69 alin.(5) din Legea nr.188/1999. În motivarea soluției de admitere, Curtea a reținut că soluția legislativă cuprinsă în art.69 alin.(5) din Legea nr.188/1999, referitoare la aprobarea prin hotărâre a Guvernului a metodologiei de evaluare a performanțelor profesionale individuale ale funcționarilor publici, este neconstituțională, deoarece, în esența sa, evaluarea activității și a conduitei unui funcționar public ține de statutul acestuia și, prin urmare, trebuie reglementată, potrivit art.73 alin.(3) lit.j) din Constituție, prin lege organică. Mai mult, prin reglementarea aspectelor esențiale ale evaluării, prin hotărâre de Guvern, sunt încălcate și dispozițiile art.1 alin.(4) din Constituție referitor la principiul separației și echilibrului puterilor în stat (prin delegarea unei atribuții ce aparține în exclusivitate legiuitorului, către Guvern), precum și ale art.1 alin.(5) din Constituție, în componenta sa referitoare la previzibilitatea și accesibilitatea legii.

**Asociația Forumul Judecătorilor din România**, persoană juridică de drept privat, independentă, nonprofit, neguvernamentală și apolitică, asociație profesională a judecătorilor, își propune să contribuie la progresul societății prin acțiuni ce au drept scop realizarea unei justiții independente, imparțiale și performante, afirmarea și apărarea independenței justiției față de celelalte puteri ale statului, precum și prin inițierea, organizarea, sprijinirea, coordonarea și realizarea de proiecte privind îmbunătățirea, modernizarea și reformarea sistemului de administrare a justiției.